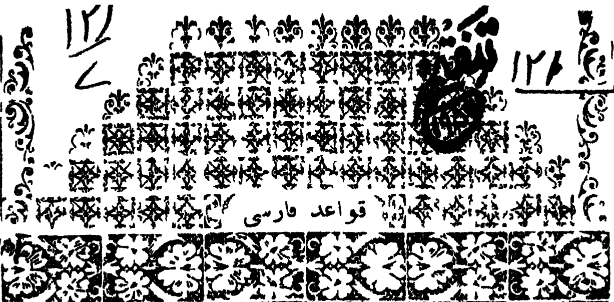
T- 14?

## قواعد فارسی

( الحاج احمد خلوصی والحاج مصطفی درویش )
( وشرکاسی صحافیهٔ عثمانیه شرکتی )

کتمزلك بدایت تشکلدنبرو کتب و رسائل عربیه و ترکیه
مصحح واهون فیئاتله نشر اولندیغی کبی لله الحمد
اوچیوز اون اوچ سنه سی دخی ( قواعد فارسی )
کتابك تصحیحنه اهتمامله طبعنه موفق اولنوب بیوك
...توسی حکاکار آرقه زقاغنده (۲ و ٤) نومرولی مغازه
...ب شعبه لرندن برنجی شعبه سی ازمیرده کاغدجیلر
... بکلرلی زاده حافظ احمد طلعت افندینك (۱٦) نمرولی
...نده و اوچنجی شعبه سی قونیه ده صوفی زاده الحاج
...ضا افندینك دکاننده و دردنجی شعبه سی طربزونده
... پازارنده کائن صحاف موسی افندینك دکاننده
...بنده احسانیه جاده سنده قره قاش زاده ابراهیم
افندینك دکاننده کرك و مصارفات نقلیه سی ضم
...نابول فیئاتنه صاتلقده در وسلانیکده دخی
...ل چارشوسنده مصطفی صدقی افندینك دکاننده
صاتلقده در

( نظارت جلیله سنك ۱۳۳۵ نومرو ۸ رجب
۱۳۱۰ تاریخلو رخصتیله صحافیهٔ عثمانیه )
شرکتنك مطبعه سنده طبع اولنمشدر )




بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذی علمنا قواعد اللغات الفارسیة * والصلاة والسلام علی سیدنا محمد خیر البریة * وعلی آله واصحابه ذوی النفوس الزکیة * بعد ازحمد خدا ودرود رسول کبریا * بو عبد فقیر وحقیر معترف عجز وتقصیر محب عالمان وعاملان خاکپای زمرهٔ نقشبندیان السید حافظ محمد مراد ابن الشیخ الحاج عبدالحلیم عفا عنهما العفو الکریم دیرکه آستانهٔ علیه ده چهار شنبه بازارنده کائن مرحوم ومغفورله داماد زاده محمد مراد افندینك بنا واحیاسنه موفق اولدقلری خانقاه نقشبندیه‌ده شیخ اولوب حسب المقدور دواوین فارسیه وباخصوص حضرت مولانانك قدس سره مغز قرآن اولان مثنوئ شریفی مذاکره‌سیله اوقات گذار اولدیغمز سببیله بالدفعات قواعد فارسیه‌یی حاوی اولان مفاتیح الدریه اسمیله مسمی رساله مذاکره اولنمش ایدی ولکن درون رساله‌ده حشوو زائده متعلق مسائل موجوده اولدیغندن ماعدا عباره‌سندن

درود: تنفیح
فارسیدر
دعا دیمکدر
دواوین
دیوان جمعیدر
ودیوان
بوراده اشعار
شعرایی
جامع مجلد
دفتردر
مغز فارسیدر
ایچ وبوراده
تفسیر دیمکدر
عربیده لب
دیرلر مفاتیح
الدریة قواعد
فارسیه‌یی
حاوی عربی
العباره
برکتابك
اسمیدر

مراد ایلدیکی معنی عسرت ایله استخراج اولنوب وابتدن مبتدیلره تعلمی امور عسیره دن اولمغین بناء علی هذا تشنه دلان آب زلال زبان فارسي اولان مبتدیانه آسان اولمق ایچون لسان ترکی یه زوائدنی طرح ایله ترجمه اولندی ایمدی مطالعه بیوران اخوان دیندن نیاز درویشانه مزدر هرندکلو قصور وخطاسی وار ایسه عفو بیوره لو والله المستعان وعلیه الاعتماد والتکلان ﴿ باب المصدر ﴾ لسان فارسیده مصدر شول اسمه دیرلوکه دال مفتوحه ویاخود تاء مفتوحه دن صکره آخرنده نون ساکنه اوله واول دال وتانك ماقبللری ساکن اوله ( کردن وباختن ) کبی وبوتعریف ایله معرف اولان مصدر ایکی قسمدر برینه دالی وبرینه تائی تسمیه اولنور (ودخی مصدر دالی بش نوع اوزرینه درزیرا دالك ماقبلی ( یارنو ) کلمه سنده مجموع اولان حرفدن بری اولور وغیری حرف اولماز بوصورتده مصدر دالینك بش نوعه انحصاری لازم کلدی اکر (ستدن) کلمه سیله سؤال وارد اولور ایسه که دالك ماقبلنده تاواردر ستادن کلمه سنك کثرت استعمالنه بناء الفی حذف ایله تخفیف اولنمشدر دیو جواب ویرلور شول دلیل ایله که ماضیسی ستاد درستد دکلدر ماضیده الف اولمسی مصدرده دخی الف اولمسنی مقتضیدر اما ( آمدن وشدن وزدن وتمزدن ) کلمه لری داللرینك ماقبللرنده حروف ( یارنو ) دن برحرف موجود دکلدر بونلر بوجهتله دکل بلکه وجوه ایله شاذلردر ( اولکیسی ) فعل ماضیلرنده

تشنه صوسی واستکلو * آب زلال طاتلو صو * طرح وتکلان عربید اعتماد کبی (باب المصدر بیان مصدر دالی * انحصار طو پلنمق دیمکدر آمدن کلمك شدن اولمق و کیتمك زدن اورمق ضرب کبی تمزدن ساکت وخموش اولمق دیمکدر یارنویکی دوست دیمکدر

دالرینك ماقبللری ساکن اوله‌جق ایکن متحرك اولمشلردر (ایکنجیسی) دالرینك ماقبللرنده (یارنو) حروفندن بر حرف اولمامسیدر (اوچنجیسی) شاذلقلری فصل مضارعلرنده‌در قریبا تفصیلی کلسه کرکدر ان شاء الله تعالی (ودخی مصدر دالینك نوع اولی که دالك ماقبلنده یاواردر یاربایعیدر یعنی درت حرفلیدر (دیدن) کبی یاخود خماسیدر (پریدن) کبی یاخود سداسیدر (ارزیدن) کبی یاخود سباعیدر (پرستیدن کبی) یاخود ثمانیدر (آرامیدن) کبی ایکنجی نوع که دالك ماقبلنده واو واردر بودخی یاربایعیدر (بودن) کبی یاخماسیدر (ربودن) کبی یاسداسیدر (فرمودن) کبی یاسباعیدر (آزمودن) کبی اوچنجی نوع که دالك ماقبلنده الف واردر بودخی یاربایعیدر (دادن) کبی یاخماسیدر (ستادن) کبی یاسداسیدر (افتادن) کبی یاسبا عیدر (فرستان) کبی دردنجی نوع که دالك ماقبلنده را اولاندر بودخی یاربایعیدر (بردن) کبی یاخماسید (سپردن) کبی یاسداسیدر (افسردن) کبی بشنجی نوع که دالك ماقبلنده نون اولاندر بودخی یاربایعیدر (کندن) کبی یاخماسیدر (راندن) کبی یاسد اسید (آکندن) کبی یاسباعیدر (افشاندن) کبی وبو امثاله‌نك معنالری کرچه مفاتح الدریه‌ده بیان اولنمامشدر مبتدی‌یه تسهیل ایچون علی الترتیب بیان اولندی مثال اول که (دیدن) درکه کورمك معناسنه (وپریدن) اوچمق (وارزیدن) برشیئك بهالنمسی (وپرستیدن) طاپمق (وآرامیدن) دکلنمك وراحت ایتمك (وبودن) اولمق (وربودن) قاپمق (وفرمودن)

بوزمق (وآزمودن) صنامق (وهادن) و يرمك (وستادن) آلمق (و افتادن) دوشمك (وفرستادن) كوندرمك (وبردن) ايلتمك (وسپردن) اصمارلمق (وافسردن) طوكمق (وكندن) قوپارمق (وراندن) سورمك (وآكندن) صقمق (وافشاندن) فتح ايله صاچمق معنالرينه كلورلر (ومصدرك قسم ثانيسي كه مصدر تائي تسميه اولنور بودخي درت نوعه منحصردر زيرا تانك ماقبلي ياخاء معجمة ياسين مهمله ياشين معجمه يافا اولور بوحروف اربعه يي (خسشف) كلمه سي جمع ايدر وبوحروفدن ماعداتانك ماقبلي بشقه حرف اولماز بوصورتده درت نوعه انحصاري لازم كلدي (ايمدي مصدر تائي خائي يارباعيدر (پختن) كبي ياخماسيدر (باختن) كبي ياسداسيدر (كريختن) كبي ياسباعيدر (آموختن) كبي وبونوعده خانك ماقبلي حروف مددن برحرف اولور اما پختن كلمه سيله سؤال وارد اولدقده شاذدر ديوجواب ويريلور (ودخي تانك ماقبلنده سين اولان مصدر يارباعيدر (جستن) كبي ياخماسيدر (نوشتن) كبي يا سداسيدر (دانستن) كبي ياسباعيدر (آراستن) كبي وتانك ماقبلنده شين اولان نوع دخي يارباعي در (كشتن) كبي ياخماسيدر (كذشتن) كبي ياسداسيدر (كذاشتن) كبي ياسباعيدر (انكاشتن) كبي و برنوع دخي تانك ماقبلنده فا اولاندر بودخي يارباعيدر (رفتن) كبي ياخماسيدر (بافتن) كبي ياسداسيدر (فريفتن) كبي و مصدر تائيك امثله سنك دخي معنالري بيان اولنسون اولا (پختن) پشمك معناسنه در (وباختن) اوينمق (و كريختن) قاچمق

كندن كاف عربيه در

آكندن كاف عجميدر

بيان مصدر تائي

كريختن كاف عجميدر

مؤنث غائبه دخی بو صیغه ایله تعبیر اولنور وبو ( کردند ) صیغه سی تثنیه مذکر غائب وتثنیه مؤنث غائبه ده دخی استعمال اولنورو دخی بو ( کرد ) کلمه سیکه ماضی مفرد مذکر غائبدر مفرد مذکر مخاطب قلمق مراد ایدر ایسك آخرینه بریاء خطاب الحاق ایدرسك واول یا ایچون ماقبلنده اولان دالی مکسور قلارسك ( کردی ) اولور ایشته بو صیغه یه فعل ماضی مفرد مذکر مخاطب دیرلر وبو صیغه ایله ماضی مفرد مؤنث مخاطبه یی تعبیر ایدرسك وبو (کردی) کلمه سنی جمع مذکر مخاطب قلمق مراد ایدرسك آخرینه بر دال ساکنه الحاق ایدرسك ( کردید) اولور بوکا جمع مذکر مخاطب دیرلر وجمع مؤنث مخاطبه صیغه سی دخی بونك ایله تعبیر اولنور و تثنیه مذکر مخاطب و تثنیه مؤنث مخاطبه دخی بو صیغه ایله تعبیر اولنور ( ودخی مفرد مذکر صیغه سنی نفس متکلم وحده قلمق مراد ایدرسك آخرینه بر میم ساکنه علاوه ایدرسك وماقبلنده اولان دالی اوج ساکن بریره جمع اولماسون دیو مفتوح قلارسك بو صورتده ( کردم ) اولور ایشته بوکا ماضی معلوم نفس متکلم وحده تعبیر اولنور ( و نفس متکلم مع الغیر قلمق مراد ایدر ایسك میم متکلمك ماقبلنده بریاء ساکنه کتوررسین واول یا ایچون دالی مکسور قیلارسین (کردیم) اولور بو صیغه نفس متکلم مع الغیر صیغه سیدر (بو صورتده فعل ماضینك امثلهٔ مطرده سی آلتی صیغه یه منحصردر هکذا یتصرف( کرد کردند کردی کردید کردم کردیم) اما ( کرد ) کلمه سی فعل ماضی معلوم

مفرد مذكر غائب و مفرد مؤنث غائبه‌در وعربيده ( نصر ونصرت ) مقامنددر ( وكردند ) كله‌سى فعل ماضى معلوم تثنيه مذكر غائب وجمع مذكر غائب وتثنيه مؤنث غائبه وجمع مؤنث غائبه‌در (نصر نصرا نصروا نصرتا نصرن) صيغه‌لرينك مقاملرينه قائمدر * اما (كردى) * فعل ماضى معلوم مفرد مذكر مخاطب و مفرد مؤنث مخاطبه‌در (نصرت ونصرت) مقامنه قائمدر * (وكرديد) فعل ماضى معلوم تثنيه مذكر مخاطب وجمع مذكر مخاطب وتثنيه مؤنث مخاطبه وجمع مؤنث مخاطبه‌در ( نصرتما نصرتم ) بنه (نصرتما نصرتن) مقاملرينه قائمدر ( وكردن ) فعل ماضى نفس متكلم وحده‌در ( نصرت ) مقامنده‌در (وكرديم) نفس متكلم مع الغيردر (نصرنا) مقامنه قائمدر (بوندنصكره معلوم اوله‌كه فعل ماضينك حالندن حكايه مراد ايدرايسك اولنه بر لفظ ( مى ) زياده ايدرسين (مى دانست) اولور معناسى بيلدى ايدى ديمكدر ( ودخى فعل ماضى بى نفى مراد ايدرايسك اولنه برنون مفتوحه ادخال ايدرسين ( نكرد ) كبى كچمش زمانده ايلمدى ديمكدر واكر ماضينك اولنده همزهٔ مقصوره ياخود ممدوده‌وارايسه يايه منقلب اولور (نيفروخت ونيامد) كبى وبو ماضئ منفى‌يه جحد مطلق * تسميه اولنور واكرماضى مركب ايسه جزء ثانيسنه نونى داخل قلارسين ( درنك نكرد دانش نياموخت) كبى وبو ماضى منفينك اولنه بر (هيچ) لفظى كلدكده جحد مستغرق اولور (هيچ نكردو هيچ نياموخت) كبى بوندن صكره معلوم

درنك آخرنده اولان كاف عجميدر دو كونوا كلمك ديمكدر هيچ اصلا ديمكدر

اولهکه مثلا (کرد) ماضئ معلومدر مجهول قلنق مراداید‌ر ایسك اسم مفعولنی آلورسین کرده لفظیدر وآخرینه ر (شد) کلمه‌سی کتوررسین (کرده شد) اولور (کرد) فعل ماضی معلوم مفرد مذکر غائبدر (وکرده شد) انك مجهولیدر مثال آخر (دانست) که ماضئ معلومدر مجهولی دانسته شد اولور

ب المضارع

*باب المضارع* فعل مضارع مصدردن مشتقدر کیفیت اشتقاقی شو وجهله اولورکه نون مصدری حذف اولنور اکر ماقبلنده دال وار ایسه اسکان اولنور ودالك ماقبلی دخی مفتوح قلنور، اکر نون مصدرینك ماقبلی تا ایسه داله قلب اولورو اول دال اسکان اولنوب ینه ماقبلی مفتوح قلور اما مصدر دالیدن مشتق اولان فعل مضارع دالك ماقبلنده (یارنو) حرفلرندن برحرف اولمقدن خالی کا .ر اکر (یا) اولور ایسه حذف اولنور (چریدن) مصدرندن مشتق اولان چرد کبی نون مصدری حذف اولنوب (چرید) قالدی دالك ماقبلنده اولان یایی حذف ایتدك ورایی مفتوح قلدق چرد اولدی حیوان اوتلر معناسنه‌در (اما آفریند وچیند وبیند وکزیند) کلملری که (آفریدن وچیدن ودیدن وکزیدن) مصدرلرندن مشتقلردر مصدر نونی دالك اوزرینه تقدیم ایله فعل مضارع قلنمشلردر شذ وذیلری ایله جواب ویریلور بو جهتله شاذا وادیغندن ماعدا (بیند) کلمه‌سنده مصدرینك اولنده اولان دال دخی علی غیر القیاس یایه قلب اولنمشدر (اماشنود) کلمه‌سی که شنیدندن مشتقدر نون مصدری حذف اولنوب یا واوه قلب اولنمشدر ینه شاذدر دیو جواب

ويريلور واكر دالك ماقبلنده (يا رنو) حرفلرندن الف اولور ايسه يا حذف اولنديغي كبي الف دخي حذف اولور مثلا (ايستد) كبي مصدري ايستادندر (اما كشايد) كلمه سي ايله سؤال وارد اولور ايسه كشودن مصدرندن مشتقدر كشادندن دكلدر ديو جواب ويريلور بو صورتده دالك ماقبلنده واو اولان قبيلدندر بونك بياني قريبا كلور واكر (كشادن) دن مشتق اولور ايسه شاذدر ديو جواب ويرياور زيرا كشد كلمي ايكن (كشايد) كلدي ياخود قياس اوزره كلمه سنه مانع واردر زيرا (كشتن) مصدرندن مأخوذ اولان فعل مضارعه التباس لازم كلور (اما دهد) كلمه سي (دادن) دن مشتقدر ديرايمك يه شاذدر ديو جواب ويريلور (امادهيدن) كلمه سندن مشتق ايسه دالك ماقبلنده يا حذف اولنان قبيلدندر بو صورتده قياسه موافقدر (امازايد) كلمه سي (رادن) دن مشتق ايسه مضارعده يا زياده اولمله شاذدر واكر (زايدن) دن مشتق ايسه يه يايي حذف ايله مضارع اولمشدر بو صورتده شاذ دكلدر (واكر فعل مضارعك دالك ماقبلنده (يارنو) حرفلرندن واو اولور ايسه حذف اولنوب بدلنه الف ويا حرفلري عوض ويريلور مثلا (آزمايد) كبي كه (آزمودن) دن مأخوذدر نون مصدري حذف اولندقده واو دخي حذف اولنوب يرينه برالف ويا عوض ويرلك ايله (آزمايد) اولمشدر تجربه معناسنه در (اما بودن) دن مشتق اولان بود كلمه سي شاذدر ديو جواب ويريلور وبعضيلر بيان ايتديلركه برنهج قاعده الف وياعوض ويرلسه (بايد) اولور

عوض
عربيدر بدل
ديمكدر نهج
عربيدر
طريق ديمكدر

كشودن
مشهور
اولان كافك
فارسي
اولمسيدر

بوصورتده (بایستن) دن مشتق اولان (باید) کلمه سنده التباس لازم کلور التباسی دفع ایچون (بودن) مصدرینك مضارعی (بود) اولمغه سبب بودر دیدیلر (واکردالث ماقبلنده (یارنو) حرفلرندن راءساکنه (ویاخود نون ساکنه اولورایسه رایی ونونی مفتوح قلارسك فعل مضارع اولورلو (پرورد وراند) کبی پروردن وراندن مصدرلرندن مشتقلردر ودخی فتح باایله (برد) مضارعی کبی ضم ایله (بردن) مصدرندن مشتقدر نون مصدر حذف اولنوب ورا دخی مفتوح قلنوب (برد) اولدی اما اولندهاولان بانك مفتوح اولماسنك سببی (بریدن) دن مشتق اولان فعل مضارعده التباس لازم کلسون ایچوندر اما (مردن) دن مشتق اولان (میرد) کلمه سی شاذدر دیو جواب ویریلور ودخی (کردن) دن مأخوذ اولان (کند) ینه بویله در (اماآودن) دن مشتق اولان آوردقیاس اوزره جاریدر چوق کره واوی حذف ایله ارد دیرلر ( امازند وآیدوشود ) که زدن وآمدن وشدن مصدرلرندن مشتقلردر بونلر دخی شاذدرلو دیو جواب ویریلور * تمت المشتقات من المصدر الدالی * (اما) مصدرتائیدن فعل مضارع اشتقاقنك طریقی اولا نون مصدری حذف اولنوب ماقبلنده اولان تا داله قلب اولنوب فعل مضارعك آخری البته دال اولور واول دال یااصلی درویاخود تادن مقلوبه در مثلا (کند) کلمه سنده اولان دال اصلیدر زیرا (کردن) دن مشتقدر و(داند) کلمه سندهاولان دال تادن مقلوبه در زیرا (دانستن) دن مشتقدر وبودال مقلوبه نك ماقبلی

(خسشف) كلمه‌سنده اولان حروفدن برى اولوروا كردال مقلوبه‌نك ماقبلنده خا اولور ايسه اول خاء ضارع قلندقده زايه تبديل اولنور (آموزد) كبى مصدرى (آموختن) درو (پزد) كبى مصدرى (پختن) در وبو پزد كلمه‌سنده تخفيف ايچون بانك ضمه‌سى فتحه‌يه تبديل اولندى اما (شناسدو فروشدو كسلد) مضارعلرى كه (شناختن وفروختن و كسيختن) مصدرلرندن مشتقلردر بونلرده اولان خالر زايه تبديل اولنمامغله شادلردر ديوجواب ويرياور وبونلرك معنالرى اكلر وصتار وقيرر ديمكدر واكردال مقلوبه‌نك ماقبلنده سين مهمله اولور ايسه اول سين حذف اولنور (داند) كبى كه (دانستن) دن مشتقدر ياخود هايه تبديل اولنور (خواستن) دن مشتق اولان (خواهد) كبى ياخود يايه تبديل اولنور (بيرايد) كبى (پيراستن) دن مشتقدر (ودخى اوچ كلمه واردركه برى (جويدجستن) دن برى (شويد شستن) دن وبرى (رويد رستن) دن بونلرده اولان سين يايه تبديل اولندقدنصكره يانك ماقبلى مضموم اولديغندن ضمه اشباع اولنوب واو حاصل اولمشدر زيرا يانك ماقبلى مضموم اولمز بونلرك معنالرى (حويد) استر و (رويد) بترو (شويد) يقر ديمكدر اما (بندد) كلمه‌سى اكر (بستن) دن مشتق ايسه شاذدر اكر (بنديدن) مشتق ايسه دالك ماقبلنده اولان يايى حذف ايله مضارع اولمشدر بوصورتده مصدر داليدن مشتق اولوب يايى حذف ايله مضارع قلنمشدر شاذ اولماز ومعناسى بغلار ديمكدر اما (پيوندد) مضارعى كه (پيوستن)

خسشف معناسى بوقدر كسيختن كاف عجميدر

اشباع شعبه لندرمك شعبه دال بوداق ديمكدر

دن و ( نشيند نشستن ) دن و ( نويسد نوشتن ) دن و ( خيزد خاستن ) دن بو درت فعل مضارع كه بونلرده اولان شين نه يايه و نه هايه تبديل اولنوب و نه حذف اولور قاعده يه مخالف اولدقلرى اجلدن شاذلردر ديو جواب ويريلور * بونلرك معناسى ( بيوندد ) متصل اولور و ( نشيند ) اوطورر و ( نويسد ) يازار و ( خيزد ) قالقار ديمكدر ( واكر ذال مقلوبه نك ماقبلى شين معجمه اولور ايسه رايه تبديل اولور ( انبارد ) كبى كه ( انباشتن ) دن مشتقدر ( واغارد ) كبى كه ( اغشتن ) دن مشتقدر و بو اغارد كلمه سنده غيندن صكره بر الف زياده اولمسى بر قاعده يه مبنى دكلدر بلكه فصحاى اعجامدن بويله استماع اولنمشدر اما ( كردد ) كلمه سى ( كشتن ) دن مشتق ايسه شاذدر زيرا قياس اولان شينى رايه تبديل ايله كرد كلمك ايدى واكر ( كردن ) دن مشتق ايسه دالك ماقبلنده اولان يايى حذف ايله مضارع اولمشدر بو صورتده مصدر داليدن مشتقدر و معناسى دونر ديمكدر بويله اولنجه شاذ اولماز ( اما كاف عربيه نك ضمى ايله ( كشتن ) دن مشتق اولان كشد كلمه سى كه اولدرر معناسنه در و ( نويسد ) كلمه سى كه ( نوشتن ) دن و ( سريشد ) كه سريشتن دن مشتقدر بونلر دخى شاذلردر واكر دال مقلوبه نك ماقبلى فا اولور ايسه باء موحده يه تبديل اولنور ( تابد ) كبى كه ( تافتن ) دن مشتقدر و فانى ابقا دخى جائزدر ( تافد ) كبى و ( شكافد و شكفد ) كبى بونلر ( بافتن و شكافتن و شكفتن ) مصدرندن مشتقلردر معنالرى طوقور و يازار و آچيلور ديمكدر و دخى شكفد كلمه سنده كافك ضمه سنى اشباع ايله واو

كردد كاف عجميدر
شكفتن كافى عجميدر
شكفتن كافى عربيدر

حاصل اولوب شکوفد دخی دیرلر (اماکوید) که کفتندن سویلمك معناسنه و (رود) فتح را ایله رفتندن کتمك معناسنه و (خفد) خانك ضمی ایله خفتندن اویومق معناسنه و (کیرد) کرفتندن طوتمق معناسنه‌در بودرت فعل مضارع دخی شاذ درلر معلوم اوله‌که فعل مضارع اوزرینه باداخل اولور ایسه زمان استقباله تخصیص ایدر (بداند) کبی معناسی کله جکده بیلور دیمکدر واکر (می) لفظی داخل اولور ایسه زمان حاله تخصیص ایدر (می داند) کبی شمدی بیلور دیمکدروا کر بادن ومی دن عاری اولور ایسه زمان حاله واستقباله دلالت ایدر (داند) کبی شمدی وکله جکده بیلور دیمکدر وبوداخل اولان بامصدره داخل اولان باکبی اوقور (بوندنصکره معلوم اوله‌که فعل مضارعك امثلهٔ مطردهسی فعل ماضیك امثلهٔ مطردهسی کبی التی صیغه‌یه منحصردر (کند کنند کنی کنید کنم کنیم) اولا (کند) فعل مضارع معلوم مفرد مذکر غائبه‌در ومفرد مؤنث غائبه‌در اکر جمع مذکر غائب قلمق مراد ایدر ایسك دالك ماقبلنه برنون زیاده ایدرسك (کنند) اولور وبوصیغه تثنیه مذکر غائب وتثنیه مؤنث غائبه وجمع مؤنث غائبه‌یه دخی تعبیر اولنور واکر (کند) کلمه‌سنی مضارع مفرد مذکر مخاطب قلمق مراد ایدر ایدایسك دالی حذف ایدوب یرینه یاء خطاب کتورر سك (کنی) اولور ومفرد مؤنث مخاطبه‌یه دخی وصیغه تعبیر اولنور واکر بوکنی کلمه‌سنی جمع مذکر مخاطب قلمق مراد ایدر ایسك آخرینه بردال ساکنه الحاق ایدرسین (کنید) اولور

بو صیغه تثنیه مذکر مخاطب و تثنیه مؤنث مخاطبه وجمع
مؤنث مخاطبه یه دخی تعبیر اولنورو اکر ( کند ) کلمه سنی نفس
متکلم وحده قلمق مراد ایدایسک آخرندن دالی حذف ایدوب
بر میم ساکنه الحاق ایدرسن ( کنم ) اولور و میمک ماقبلنه
بر یا زیاده قیلرایسک نفس متکلم مع الغیر اولور ( کنیم ) کبی
( ودخی معلوم اولهکه ( کند ) فعل مضارع معلوم مفرد
مذکر غائبدر مجهول قلمق مراد ایدرایسک اسم مفعولی اولان
( کرده ) لفظنک آخرینه بر (شود) ضم ایدرسک ( کرده شود
اولور بوکا فعل مضارع مجهول مفرد مذکر غائب تعبیر ایدرلر

مجهول

مضارع نفی استقبال

تم بحث المضارع ( نفی حال ) شول بر فعل مضار عدرکه
اولنده ( نمی ) لفظی اوله مثلا ( نمی کند ) کبی شمدیکی حالده
ایلمز معناسنه در وبو نفی حالك اولنه بر ( هر آینه ) لفظی
کلدکده تأکید نفی حال دیرلر ( هر آینه کنـــد ) کبی ( نفی
استقبال ) شول بر فعل مضارعه دیرلرکه اولنه برنون نافیهٔ
مفتوحه داخل اوله ( نکند ) کبی معناسی کله جك زمانده
ایلمز دیمکدر بو صیغه نك اولنه هر آینه لفظی کلدکده تأکید نفی
استقبال تعبیر اولنور ( هر آینه نکند ) کبی البته کله جك زمانده
ایتمز دیمکدر (امر غائب) شول بر فعل مضارع صیغه سیدرکه
بینلری قرینه ایله فرق اولنور یعنی مقام مضارع معناسنی اقتضا ایدر
ایسه مضارع معناسی و یریاور کلمه فعل مضارع اولور امر غائب
معناسنی اقتضا ایدر ایسه معنای امر و یریلوب امر غائب اعتبار
اولنور مثلا ( داند ) کبی معناسی امر غائب اولدیغی صورتده

بيلون ديمكدر فعل مضارع اولديغي صورتده بيلور ديمكدر ( ودخي مضارع دالنك ماقبلنه بر الف زياده اولنور ايسه بنده امر غائب اولور ( كناد ) كبي معناسي ايلسون ديمك اولور لكن بويله امر غائب موقع دعاده مستعملدر (نهي غائب) امر غائبك صيغه سي اوزينه بر ميم نافيه مفتوحه كتورملك ايله در (مداند ومكناد) كبي بيلسون ايلسون ديمكدر (امر حاضر) فعل مضارعك آخرنده اولان دالي حذف وماقبلنده اولان حرفي اسكان ايله اولور ( كن ودان ) كبي (فعل تعجب) شول بر كلمه دركه اولنه تعجبه موضوع اولان لفظ داخل اوله مثالي (زهي دانست وجه عجب دانست وآيا كندو آيادانسته) كبي (اسم فاعل) فعل مضارعك دالك ماقبلنه برنون كتورر ايسك ومضارع دالني مفتوح قيلار ايسك واول فتحه يه علامت آخرينه برهاء رسميه كتورر ايسك اسم فاعل اولور ( كننده ودهنده ) كبي ايليجي وويريجي ديمكدر (اسم مفعول) فعل ماضي صيغه سنك آخريني مفتوح قيلمق ايله درواو فتحه يه علامت بنه برهاء رسميه يازيلور ( كرده ودانسته ) كبي ( صفت مشبهه ) امر حاضر صيغه سنك آخرينه بر الف الحاقيله در ( كويا ) كبي سويليجي معناسنه در ياخود بر الف ونون ايله در ( كويان وخندان ) كبي كوي وخند كلمه لري امر حاضرلردر (اسم زمان) شول بر اسمه ديرلركه اولنه هنكام لفظي كله (هنكام دانستن) كبي بيلمك زماني ديمكدر ( اسم مكان ) شول بر اسمه ديرلركه آخرينه ( كاه وستان لفظي لاحق اوله ( آرامكاه وكلستان ) كبي راحت مكاني وكل

ولكن فقير ظن ايدرم كه بعض امر حاضر الف ايله ونون ايله صفت مشبهه اولور يعني هر امر حاضر كرك فقط الف وكرك الف ونون كتورر سك صفت مشبهه اولماز زيرا بيناد دينور بينان دينمز وخندان دينور خنداد دينمزا

فعل تعجبك جزء ثانيسي اسم مشتق اولسونده هر نه اولور

مكانى ديمكدر (اسم آلت) شول بر كلمه دركه كندويه آلت لفظى
مضاف اوله (آلت دانستن) كبى بيلمك آلتى ديمكدر (بناء مره)
شول مصدركه اوله كره معناسى افاده ايدر كلمه داخل اوله
(يكبار دانستن) كبى معناسى بر كره بيلمك ديمكدر (بناء نوع) شول
مصدر دركه اوله نوع معناسى افاد ايده جك كلمه داخل اوله
(ديكر كونه دانستن) كبى معناسى بر غيرى درلو بيلمك ديمكدر
(اسم تصغير) شول كلمه دركه آخرنده كاف عربيهٔ ساكنه اوله
(پسرك و دخترك) كبى ياخود جيم فارسيهٔ مفتوحه اوله (غلامچه
و ديوانچه) كبى و شول كلمه كه آخرنده هاء رسميه اوله كاف تصغير
الحاق اولنه جق وقتده هاء رسميه يايه ياخود كافه قلب اولنور
(بنديك و خواجكك) كبى (اسم منسوب) شول بر اسمدر كه
آخرنه ياى نسبت كله (شيرازى) كبى ياخود ناك و مند و ور و بان
الحاق اولنه مثلا (خردناك و خردمند و هنرور و شتربان) كبى (اسم
تفضيل) شول بر كلمه دركه آخرنده زياده معناسنه اولان (تر) لفظى
موجود اوله (داننده تر و فاضل تر) كبى زياده عالم و زياده فاضل
ديمكدر * بو محله كلنجه امثلهٔ مختلفهٔ فارسيه نك احكام بيان اولندى
❁ الامثلة المختلفة ❁ كرد كند كنند كرده نكرد د هيچ نكرد د نمى
كند نكند هر آينه نكنند كنند مكند كن مكن همكام كردم كردن
كاه آلت كردن يكبار كردن ديكر كونه كردن كردنك كردنى كننده
ترهى كردن ❁ باب حروف المعانى ❁ بو باب لغت فارسيه ده
معنايه وضع و تعيين اولنان حروف بياننده در اول حروفدن
بريسى (همزه) دركه تنبيه ايچوندر شو بيتده اولديغى كبى (أى

جرم را کر کنی ظلم و جور * کند لا جرم مر تورا جور دور)
معنای بیت ای ظالم آکاه اول وسکا تنبیه که صوجسز اولان
کسنه یه بغیر حق ظلم و جفا ایدر ایسك اول مظلوملك آهنی سندن
آلمق ایچون سکا دخی فلك جور و جفا ایدر یعنی بی وجه کیمسه یی
رنجیده ایته ظالم بالادن سن دخی رنجیده اولورسن دیمکدر
(الف) ندا ایچون ندر کلمه نك آخرینه کلدیکی وقتده خدایا و پادشا
ها کبی معناسی ( یاالله و یاسلطان ) دیمکدر ( و دخی مرکبات
بیننده ایکی کلمه یی بری برینه مزج و کلمه واحده کبی قلمق ایچون
کلور ( سراپا و دستادست و دوادو ) و دخی بعض کره سؤالدن
فرق اولنسون ایچون جوابك آخرینه دخی بر الف زیاده ایدرلر
تشکیم کلستانده شیخ سعدی شیرازی قدس سره العالی بیورمشدر
( بدو کفتم که مشکی یاعبیری) ( که از بوی دلاویز تو مستم
( بکفتا من کل ناچیز بودم ) (ولیکن مدتی با کل نشتم) (و دخی
باء مفتوحه الصاق ایچون کلور شو بیتده اولدیغی کبی *
عاشق که شد که یار بحالش نظر نکرد * ای خواجه در دنیست
وکرنه طبیب هست * معنای بیت ( عاشق کیم اولدیکه معشوقی
اولان دلبرانك حالنه نظر و التفات ایتمدی البته ایتمسی محققدر ای
افندی سنده درد یوقدر یوقسه سکا معالج بر طبیب وار درعلتك
یوق ایکن حالده طبیب یوقدر دیمه زیرا خلافدر والحاصل
درد اولدیغی وقتده اولدرده علاج ایدر حکیم اولمامق محال
اولدیغی کبی بر کیمسه بر دلبره عاشق اوله و حب تام ایله محبت
ایلیه اول جانان نکاه والتفات ایتمیه بو دخی محالدر (ودخی

مصاحبت ایچونده کلورشو مصراعده اولدیغی کبی (بهست
ونیست مرنجان ضمیررا) معناسی ( دنیای دینیه‌نك وارینه
ویوغنه مصاحب اولدیغك حالده انجنمه امتعهٔ جهانك
وجودی وعدمی عندنده مساوی اولسون دیمکدر ( ودخی
قسم ایچونده کلور ( بخدای ) کبی معناسی الله‌ه
یمین ایدرم دیمکدر ( ودخی ظرفیت ایچونده کلورشو
مصراعده اولدیغی کبی ( کس بدور نرکست طرفی نیست
ازعافیت ) معناسی ای دلبر سنك کوزیکك دورنده
برکیمسه عافیتدن امید بغلمدی هرکس حیاتدن مأیوس
اولوب جانانك کوزل کوزلری بزی هلاك ایتمسی
مقرردر دیدیلر ( ودخی تحسین لفظ ایچون کلورمثالی
( بدریادر منافع بیشمار رست ) مصراعنده اولدیغی کبی
تقدیری دردریادیمکدر بوصورتده معنای ظرفیت‌در
لفظندن منفهم اولوربازائد وتحسین لفظ ایچون کلمش
اولور ( ودخی حروف معانیدن بریسی تادروبوتاخطاب
ایچوندر (عمرت) کبی سنك عمرك دیمکدر جمعی عمرتان کلور
سزك عمرلریکز دیمکدر ( ودخی شوکلمه که آخرنده
واوساکنه اوله خطاب کلدکده ( ابروت وکیسوت )
دیشور سنك قاشك وصاچك دیمکدرواوی فتح ایله دخی
اوقومق جائزدر وواو دنصکره برياء مفتوحه ایله
( ابرويت وكيسويت ) دخی دیشور وشول کلمه که آخرنده
هاء رسمیه اوله تاء خطاب کتورمك مراد ایدرایسك

برهمزه ایله برابر ( بنده ات وخواجه ات ) دیرسین وبو همزه‌یه همزهٔ مجتلبه دیرلر ( ودخی همزه‌یی وهای رسمیه‌یی حذف ایله ( بندت وخواجت ) دیمك جائز در * ودخی حروف معانیدن بریسی شین دروشینه ضمیر غائب متصلدر بونك حکمی تاء خطابك حکمی کبیدر مثالی ( عمرش وابروش ) وفتح واوایله ( ابروش ) ویا زیاده سیله ( ابرویش وبنده ایش وبندیش ) کبی ( ودخی حروف معانیدن بریسی هادر لیاقت معناسنی افاده ایدر ( شاهانه ) کبی پادشاهلره لایق دیمکدر ومقدار ایچون دخی کلور ( یك ساله ) کبی برسنه مقداری دیمکدر ( ودخی حروف معانیدن بریسی یادرکاه مصدر معناسنی افاده ایدر بوکایاء مصدریه تعبیر اولنور ( سروری ) کبی اولولق معناسنه دروکاه نسبت ایچون اولور ( شیرازی ) کبی شهرشیرازه منسوب دیمکدر وکاه وحدت ایچون اولور ( پادشاهی ) کبی بر پادشاه دیمکدر واکر فعل ماضینك آخرینه کلورایسه حال ماضیدن حکایه ایچوندر ( دانستی ) کبی معناسی بیلدی ایدی دیمکدروکاه خطاب ایچوکلور ( مردمی ) کبی سن آدمسین دیمکدر ( ودخی معلوم اوله که عربیده واو حرف عطف اولدیغی کبی فارسیده دخی حرف عطفدر ولکن حرف عطف تلفظ اولنمیوب ماقبلنده اولان ضمه ایله اکتفا اولنور مثلا لغت شاهدی دیباجه سنك اول مصراعی کبی ( بنام خالق وحی وتوانا ) حی لفظی خالق اوزرینه معطوفدر توانا لفظی

خواجه‌ات سنك استاذك
بنده‌ات سنك قولك دیمکدر

توانا کوجلوا وقوتلو دیمکدر
عربیده قادر وقدیر کبی

حى اوزرینه معطوفدر معطوف علیه مضموم اولنوب حرف عطفلر تلفظ اولنماز واکر معطوف علیهك آخری حرف مد اولورسه اول زمان حرف عطف ضمه ایله تلفظ اولنور مثالی (پارسا ورندو صوفی وظریف وابروو چشم) کبی تمت حروف المعانی ﴿باب قواعدشتی﴾ معلوم اوله که سین تایه متصل اولدیغی حالده ادات خبردر (آبست) کبی بوصودر دیمکدر ودخی (ند) لفظی جمع ایچون کلور مثالی (عاشقان کشتان معشوقند) کبی معناسی عاشقلر معشوقلر دردندن اولمشلردر دیمکدر وشول کلمه که آخرنده هاء علامت وار در ادات خبر کلدکده همزهٔ مجتلبه ایله کلور (این بنده است وایشان کشته ند) کبی ودخی معلوم اوله که تالفظی تعلیل ایچوندر لام جاره معناسنه مثالی (آمدم تا ترا بینم) کبی کلدم سنی کورمك ایچون دیمکدر (ودخی انتهاء غایت ایچون کلور (رفتم تا بمکه) ده اولدیغی کبی مکه یه کتدم دیمك اولور (وشرط ایچون ودخی کلور (تا تونیایی من نیایم) کبی سن کلمدکجه بن کلم دیمکدر ودخی دوام ایچون کلور مثالی تادرین کله کوسفندی هست ننشیند اجل زقصابی * بیتنده اولدیغی کبی معناسی مادامکه بو سوریده بر قیون وار در انك اجلی بر قصابك الیده در دیمکدر (ودخی معلوم اوله که را لفظی تعلیل ایچوندر (خدرا) کبی الله تعالی ایچوندر دیمکدر (وتخصیص ایچون ودخی کلور (سپاس خدارا) کبی شکر حقه مخصوصدر (ودخی علامت مفعولدر شو بیتده اولدیغی کبی * آنکه درآدم دمید اوروح را * داد ازطوفان نجات او نوح را * ودخی معلوم

این بنده است بوقولدر ایشان کشته اند بونلر مقتول اولمشلردر کلمه کاف عجمیك فتحی ولام مشدده نك فتحی ودخی هاء رسمیه ایله قیون وسائر حیوانات سوریسنه دیرلر ولام مخففه نك فتحیله ودخی اومعنایه در دمیدافوردی

اوله كه يالفظى ترديد ايچوندر مثالى (اورازيد آمدست يا عمرو)
كى (ودخى معلوم اوله كه عبارهٔ فارسيه ده موجود اولان
افعال اسمانك آخرلرى ساكن اولوب اعراب اجرا اولنماز
انجق ايكى محلده اجرا اولنور (بنام خدا) كى نام خدا لفظه
مضافدر مضاف مجرور اوقنور بريسى ده معطوف عليهك آخرى
حركه يى متحمل اولورايسه مرفوع اوقنور (اشب مرا زيد
وعمرو آمدند) كى واكر معطوف عليهك آخرى حركه يى
متحمل اولمازايسه واو عاطفه مضموم اوقنور (صوفى وتر)
كبى (بوندنصكره معلوم اوله كه هر براسم كه ذوى العقولدن
اوله جمعلمك مراد اولندقده الف ونون ايله جمعلنور (عالمان
وجاهلان ومردمان) كبى واكر ذوى العقولدن اولمازايسه
آخرينه برها لفظى كتوررسن (سنكها) كبى وبعض فصحا
كلامنده ذوى العقولدن اولميه رق الف ونون ايله دخى
جمعلنديكى واردر نته كم كلستانده (ودرختان را بخلعت
نوروزى) ده اولديغى كبى وحضرت شيخ
عطارك سندنام كتابنده ازتن صابر بكرمات قوت داده
مصراعنده اولديغى كبى بومثللو لره شارح كلستان سودى
افندى شاذدر ديو جواب ويرر (ودخى شول كلمه كه آخرنده
ها اوله وماقبلى الف اوله الفنى حذف جائزدر (شاه وماه وجاه)
كبى شه ومه وجه دخى دينور (ودخى شول كلمه كه آخرنده يا
اوله ويانك ماقبلى الف اوله ياخود واو اوله يانى حذف جائزدر
(خدا وجا وبو ومو) كبى بونلرك اصلى خداى وجاى وبوى

جاهلان جا
هللر مردمان
آدملر سنكها
كاف عجميله
طاشلر ديمكدر
درختان
اغاجلر كر
مان كاف عربيه
ايله قوردلر
ديمكدر جا
جاى وجايكان
بوى وبو قوقو
رايحه معناسنه
دراين بو وشو
ديمكدر اشان
وايشها بونلر
شونلر ديمكدر
آنان وآنها
انلر ديمكدر
بدين بوكاو
بونكله بدان
وبدو اكا و
ايله ديمكدر

وموی در (ودخی) معلوم اولەکه حروف هجادن لغت فارسیه ده سکز حرف موجود دکلدر اول سکز حرفی تحفه صاحبی وهبی افندی مرحوم شو بیتنده جمع ایتمشلر * تا و حا و ذال و صاد ای نور عین * داخی ضاد و طا و ظا و حرف عین * و دخی معلوم اولەکه (این) اسم اشارت قریبه موضوعدر جمعی اینان واینا کلور و (آن) لفظی بویلجه در لکن بعیده اشارت اولور جمعی آنان وآنها کلور وبونلرك اولنه با کلدکده همزه لری داله تحویل اولنوب (بدین وبدان) دینور (واو) لفظی دخی اولنه با کلدکده بونلر کبیدر وبوندن اشاغیسی ترجمه اولنمدی زیرا قواعد فارسیه یه متعلق دکلدر

بسم الله الرحمن الرحيم

حمد وسپاس خدای را عزوجل که لغت فارس را با لغت عرب در فصاحت وبلاغت وحلاوت توأم داشت * وصلوات زاکیات بران سید انام محمد علیه السلام که باحدیث ( لسان اهل الجنة العربیة والفارسیة الدریة ) ( هذا الحدیث موضوع کذا فی الموضوعات لعلی القاری لمصححه ) ( قد این لغت را برافراشت * ونیز برآل واصحابش باد که صدهزار اعدای دین را گاه باتیغ لسان بدوزخ خبط والزام وگاه بانیزهٔ تابان بنیران سوزان انداختند * بعد از ین بندهٔ فقیر ومعترف عجز وتقصیر پای شکسته زاویهٔ خمول وگمنامی السید حافظ محمد مراد النقشبندی الاخسخوی شیخ خانقاه محمد مراد العریف بداماد زاده * رزقه الله الحسنی وزیاده میگوید * چند مدت بازاویهٔ خود مذاکرهٔ دواوین فارسیه ومثنوی شریف جلالیه بی استحقاق ولیاقت واقع شده است بنابرین کتاب مفاتیح الدریة را باکرات مذاکره کردیم وبلسان ترکی باطرح زوائد وضم فوائد ترجمه داشتیم روزی درخاطر من خطور کرد که عبارت این کتاب عربیست وفصاحت وچندان فوائد نیست با عبارهٔ فارسی قواعد این لغت قطرهٔ بحر وذرهٔ از مهر جمع کنیم تاد

محیط عملك ضایع اولمی که مبهوت و ملزم اولقدن عبارتدر ز اویه عربیه در کوشه وبوجاق دیمکدر خمول عربیدر برکیمسه گمنام اولمق که ادی باتمق تعبیر اولنور بنا برین بناء علی هذا دیمکدر داشت طوتدی توأم تر کیده ایکز تعبیر اولنور انام مخلوقات برافراشت رفع ایتدی یعنی قالدردی برداختند

وفائده برخواندکان حاصل شود یکی تعلم قاعده ویکی آشنا شدن
عباره ودرآخر رساله امثلهٔ مختلفه ومطرده را همچو کتاب
امثلهٔ مشهوره کتب کنیم تا یادکار و وسیلهٔ دعا باشد بر مقتضای
خاطره شروع واقع شد بحمد الله سبحانه وتعالی * نیاز این فقیر
از ناظران آنست که سهو وخطاهای این رساله را ببینند با ستر
وعفو معامله فرمایند زیرا دعوای کمال ندارم من مرامی دائم
وعقل وفکر از جور کژ دور فلاک غدار بسیار پریشان شده است
وتارمار آن خطاط که این بیت کفت کویا از دهان ما باو کات
کفته است * بیت * کر همه برزده بینی خط من عیب مکن * که
مرا کردش ایام بهم برزده است * والله المستعار وعلیه الاعتماد
والتکلان ( باب مصدر ) آن اسمست که درآخرش نون ساکنه
باشد وماقبلش دال یا تاست اکر دال باشد ماقبلش از پنج حرف
خالی نشود آن حرف را لفظ (یارنو) جمع می کند واکر تا باشد
نیز ماقبلش از چهار حرف خالی نشود آن حرف را نیز لفظ مهمل
( خسشف ) جمع کرده باشد وآن دال مفتوحست وماقبلش که
پنج حرفست ساکنست (وآن تا نیز مفتوحست) وماقبلش که
چهار حرفست ساکنست باآن شرط که اکر آن نون را حذف
می کنی ودال وتارا ساکن ماضی می شود مثالش ( کردن ورفتن )
پس ( کودن وخویشتن ) مصدر نیند بلکه دو اسم جامدند معنیٔ
یکی بالسان ترکی شاشقن ومعنیٔ یکی کندی ( ومصدر را دو قسم
پیدا شد یکی را دالی ویکی را تائی ( ودر دالی پنج نوع هست
ودر تائی چهار نوع ) پس انواع مصدر دالی وتائی نوع باشد ( بودن

ایلتدیلر مهر
کونش دیمکدر
تعلم عربیدر
اوکرنمك
ببینند کوررلر
فرمایند بیورر
رلر کژ کاف
عربیه نك
فتحیله اکری
ومنحنی
دیمکدر تارمار
پریشان
دیمکدر بر
زده نظامسز
وپریشان
دیمکدر
کردش
دونش دونر
کبی بهم برزده
بربرینه اورر
مشدر چهار
وچار درت
دخی کودن

وخریدن وستادن و کردن وکندن و باختن و کشتن و نوشتن ویافتن)، مثل( آمدن وشدن وزدن وتمزدن شاذند) و دراوائل مصادر بای زائده داخل شود وغرض ازان یا تحسین لفظ مصدر است اکر در کلام منثور باشد مثل( عدل بدادن بفقر واجبست واکر در کلام موزون تکمیل وزن مصراع مثل(انکه دشمن را بپرورد خطاست ( وترکیب مصدر جائزست مثالش (عدل بستن ودراغوش بکردن ) واین را مصدر مرکب کویند واین بارا در همه حال با کسره بخوان (وآن قاعده که صاحب مفاتیح دریه نوشته است درنزد اصحاب طبیعت چندان مقبول نیست چنانکه شارح کلستان وحافظ سودی رحمه الله تحریر کرده است ونیز ان فقیررا استادبزرکوارخود جناب سلیمان وحیی وجناب صالح عفیف المزوی اسکنهما الله فی بحبوحة جنانه فی جوار حبیبه موافق تحریر سودی شنیدم ( ومصدر رادو ادات وضع کردند یکی را یای مصدریه کویند اکر درآخر کلمه لاحق شود ازان معنی مصدر نمایان کردد مثل (نیکی وبدی) ویکی راشین مصدریه لیک آخرامرحاضر لاحق می شود مثالش (روش ودانش) بمعنی (رفتن ودانستن) وماقبل شین رامکسور بخوان که مستمع شین ضمیر نکند (باب الماضی) ماضی مشتقست ازمصدر طریق اشتقاق آنست که نون مصدر را حذف می کنی وماقبلش راکه دال یاتاست اسکان زیرا که در مصدر متحرکست ماضی می رود مثالش (کرد ودانست) واز مصادر شاذه اشتقاق نیز همچنینست وماقبل دال وتاسا کنست

کاف عجمینك فتحی وواوك سکونی ودا لك فتحیله احق شاشقن دیمکدر منثور پریشان دیمکدر بورا ده غیر موزون معناسنه

نزد عند و وقت معناسنه در بحبوحة عربیدر بر محلك اورتا سنه دیرلر جنان جنتك جمعیدر جنتلر دیمکدر نیکی ایولك وبدی کتولك معنا سنه در

لیك آن ماضیها که از مصادر شاذه مشتقند منحر کست مثل (آمد وشد) و کلمهٔ (کرد) راماضیٔ معلوم مفرد مذکر غائب می کویند واکر ارادت کنی جمع مذکر غائب می شود در آخرش دال و نون رازیاده کنی (کردند) می شود این را جمع مذکر غائب می کویند (وآن) نون ودال علامت جمع غائبست (واکر بخواهی که مفرد مذکر مخاطب باشد الحاق یای ساکنه می کنی و برای یادال را مکسور خوانی مفرد مذکر مخاطب می شود مثالش (کردی) واکر می خواهی که جمع مذکر مخاطب باشد در آخر مفرد مذکر غائب یك یاو دال الحاق کن چنین شود مثالش (کردید) پس همان یاعلامت مفرد مذکر مخاطبست و بادال علامت جمع مذکر مخاطبست (واکر می خواهی که نفس متکلم وحده می باشد در آخر مفرد میم رازیاده بکن (کردم) شو این رانفس متکلم وحده میکویند (واکر یا و میم زیاده شود نفس متکلم مع الغیر می باشد مثالش (کردیم) پس میم فقط علامت متکلم وحده و مع الیاء علامت متکلم مع الغیر می باشد (وآن دال که در آخر مفردست درنفس متکلم وحده مفتوح بخوانی و درنفس متکلم مع الغیر مکسور پس امثلهٔ مطردهٔ فعل ماضی شش صیغه می باشد و صیغهٔ مفرد مذکر مشترکست با مؤنث خواه غائب و خواه خطاب باشد وصیغهٔ جمع نیز مشترکست خواه غائب و خواه خطاب باتثنیه خواه غائب و خواه خطاب نیز مذکر باشد خواه مؤنث واکر میخواهیکه ماضی معلوم را مجهول میسازی او لااسم مفعول آن ماضی بخری و در آخرش لفظ شد الحاق کردی اکر مفرد مذکر

غائب باشد ولفظ ( شدند ) الحاق کردی اکر تثنیه یا جمع باشد وقس علیه غیر هما ماضی مجهول می باشد مثل ( کرده شدو کرده شدند ودانسته شد ودانسته شدند ( واکر خواهی که از حال ماضی حکایه میکنی در اولش لفظ (می) آری وکویی (می کرد) خواهیکه ماضی را منفی سازی در اولش نون نافیهٔ مفتوحه ادخال کردی مثل (نکرد) این را جحد مطلق کویند (واکر لفظ هیچ) بر ماضیٔ منفی زیاده کنی جحد مستغرق شود مثل (هیچ نکرد ) والله اعلم (باب المضارع) مضارع نیز مشتقست از مصدر ( اما از مصدر دالیٔ یائی کیفیت اشتقاق آنست که نون مصدر را حذف کنی وآن یا که در ماقبل دالست نیز حذف کنی وآن حرف اکنون ماقبل دال شد مفتوح کردانی مضارع شود مثل (خرد) از خریدن* و دالی الفی همچنینست مثل (استد) از استادن واکر دالی وواوی باشد نون مصدر را نیز حذف وواو را تبدیل کردی بالف ویا مثل (فرماید) از فرمودن* واکر دالی رائی ونونی باشد نون مصدر را حذف کنی بعد از ان دال ونون را مفتوح کردانی مضارع شود مثل (راندو پرورد) از راندن و پروردن* وآن مضارعها که مشتقند از مصادر دالی اکر بدین قاعدها موافق نیایند شاذ کویند مثل آفریندو بیندو چیند* واکر تائی خائی باشد نون مصدر را نیز حذف کنی وآن تادال را قلب وخاش را مبدل زای مفتوحه مضارع شود مثل ( کریزد) از کریختن* واکر تائی سینی باشد آن سین بعد از حذف وقلب محذوف می شود مثل (داند) از دانستن تا بها مبدل می شود مثل (خواهد) از

مضارع

خواستن یا بیا مثل (بیراید) از بیراستن و اکر تائی شینی باشد آن شین
بعد از حذف و قلب برا مبدل شود مثل (انبارد) از انباشتن و اکر تائی
فائی باشد آن فا بیا مبدل مثل (کوید) از کفتن یا بجای خود ماند
مثل (بافد) از بافتن و آن مصارعها که از مصادر تائی مشتقند
و بدین قاعده مخالفند نیز آنها را شاذ کویند؛ بدانکه فعل مضارع
در وقت تجرد از با و می بدو زمان دلالت می کند (و اکر در اولش
(با) داخل شود مخصوص بزمان استقبال باشد مثل (بکند)
و اکر (می) خاص بحال مثل (می کند) و کاه باشد که با و می برای
تحسین در کلام منثور و برای تکمیل وزن در کلام موزون
می شوند و آن با را در همه حال مکسور خوان نیز بدانکه مضارع
شش صیغه است بسان ماضی اولا (کند) فعل مضارع مفرد
مذکر غائبست و صیغهٔ مفرد مؤنث نیز اینست (اکر) خواهی که
جمع مذکر غائب میشود یک نون در ماقبل دال زیاده کنی مثل
(کنند) و صیغهٔ جمع مؤنث نیز است و صیغهٔ دو تثنیه نیز (و اکر
خواکه مفرد مذکر مخاطب باشد دال مضارع را حذف کنی
و یکی یای ساکنه الحاق مثل (کنی) و صیغهٔ مفرد مؤنث مخاطبه
نیز است (و اکر خواهی که) جمع مذکر مخاطب باشد بعد از حذف
دال مضارع یک یا و دال الحاق کردی جمع مخاطب میشود مثل
(کنید) و اکر خواهی که متکلم وحده می باشد یک میم را الحاق
کردی بعد از حرف دال و اکر خواهی که متکلم مع الغیر ماقبل میم
یا زیاده کن مثل کنم و کنیم ❁ اسم فاعل ❁ مشتقست از فعل
مضارع معلوم طریق اشتقاق آنست که دال مضارع را مفتوح

اسم فاعل

کردانی و برای علامت فتحه های رسمیه می نوسی و درماقبل دال نون زیاده کنی اسم فاعل شود مثل (کنند) ﴿اسم مفعول﴾ مشتقست از فعل ماضیٔ معلوم طریق اشتقاق انست که آخر ماضی مفتوح کردانی و برای علامت فتحه نیزهای رسمیه می آری اسم مفعول شود مثل (کرده) ودوجحد رادرباب ماضی بیان کردیم (نفی حال) ازفعل مضارع مشتقست طریقش آنست که دراولش لفظ (می) آری که آن دلالت کند بزمان حال و نون نافیه برآن ادخال می کنی مثل (نمی کنند) (نفی استقبال) این نیز ازفعل مضارع مشتقست طریقش آنست که دراولش نون نافیه ادخال کنی نفی استقبال شود مثل (نکنند) و اگر تأکیدش اراده کنی لفظ (هرآیده) را برآن صیغه مزید کن تأ کیدنفی استقبال شود مثل ( هرآیده نکنند ) (امرغائب) صیغهٔ مضارعست بی فرق مثل (کند) و جمعش ( کنید ) وهمین بدوصیغه درامرغائب اکتفا کردند وفرقش ازمضارع بقرینه می شود(و نیزامرغائب که درماقبل دال الف باشدمثل (کناد وهاد) درموقع دعامستعملند(نهی غائب) اکر برامرغائب میم ناهیه زیاده کنی نهی غائب شودمثل (مکندومکناد) و میم مفتوحه ادات نهیست همچو لا درلغت عرب و جمعش(مکنید و صیغهٔ مکند مشترکست درمیان مفرد مذکرو مؤنث و صیغهٔ (مکنید) نیزمشترکست درمیان جمع مذکرو جمع مؤنث و تثنیه مذکرو تثنیه مؤنث (امرحاضر) مشتقست ازمضارع طریق اشتقاق آنست که دال مضارع را حذف کنی و ماقبل اسکان مثل

اسم مفعول

نفی حال

نفی استقبال

امر غائب

نهی غائب

امر حاضر

امر حاضر
نهی حاضر
اسم زمان
اسم مکان
اسم آلت
بناء مره
بناء نوع
اسم تصغیر
اسم منسوب
اسم تفضیل
فعل تعجب
ادوات

(دان) مشتقست از دانند و جمعش دانید و برای امر حاضر نیز دو صیغه ساختند (نهی حاضر) اول امر حاضرا میم ناهیهٔ مفتوحه زیاده کنی نهی حاضر شود مثل (مدان و مدانید) (اسم زمان) آن مصدرست که در اولش لفظ (هنگام) باشد مثل (هنگام دانستن) (اسم مکان) آن مصدرست که در آخرش لفظ (گاه) باشد مثل (دانستن گاه) (اسم آلت) آن مصدرست که لفظ آلت بدو مضاف شود (مثل آلت دانستن) (بناء مره) آن مصدرست که در اولش لفظ (یکبار) باشد مثل (یکبار دانستن) (بناء نوع) آن مصدرست که در اولش لفظ (دیگر گونه) باشد مثل (دیگر گونه دانستن) (اسم تصغیر) آن مصدرست که در آخرش کاف تصغیر باشد مثل (دانستنك) وکاف علامت تصغیرست (اسم منسوب) آن مصدرست که در آخرش یای نسبت باشد مثل (دانستنی) (اسم تفضیل) صیغه اسم فاعلست بالفظ (تر) در آخرش مثل (داننده تر) (فعل تعجب) از صیغهٔ ماضی و مضارع و اسم فاعل و اسم مفعول باشد بالفظ (زهی و ایا و آیا) مثل (زهی کرد و ایا کند و آیا کننده و کرده) * و برای این ایما از اسم زمان و فعل تعجب یك صیغه باشد زیاده نیست * فصل الادوات * (بدانکه ادوات دو قسمت یکی بسیطست ویکی مرکب واز ادوات بسیطه یکی الفست که برای ندا باشد (مصراع) پادشاها جرم ما را در گذار. * وگاه برای تحزین باشد (بیت) دردا و حسرتا که عنانم زدست رفت * دستم نمی رسد که بگیرم عنان دوست * وگاه برای توسل مثل (سراین سراپا) واین الف را الف توسل گویند برای آنکه دو کلمه را

اسم مفعول

کردانی و برای علامت فتحه‌های رسمیه می‌نویسی و در ماقبل دال نون زیاده کنی اسم فاعل شود مثل (کنند) ﴿اسم مفعول﴾ مشتقست از فعل ماضیٔ معلوم طریق اشتقاق انست که آخر ماضی مفتوح کردانی و برای علامت فتحه نیز‌های رسمیه می‌آری اسم مفعول شود مثل (کرده) ودوجحد رادرباب ماضی بیان کردیم (نفی حال) از فعل مضارع مشتقست طریقش آنست که دراولش لفظ (می) آری که آن دلالت کند بزمان حال و نون نافیه برآن ادخال می کنی مثل (نمی کند) (نفی استقبال) این نیز ازفعل مضارع مشتقست طریقش آنست که دراولش نون نافیه ادخال کنی نفی استقبال شود مثل (نکنند) واکر تأکیدش اراده کنی لفظ (هرآینه) را برآن صیغه مزید کن تأکیدنفی استقبال شود مثل (هرآینه نکنند) (امر غائب) صیغهٔ مضارعست بی فرق مثل (کند) وجمعش (کنید) وهمین بدوصیغه درامر غائب اکتفا کردند وفرقش ازمضارع بقرینه می‌شود (و نیز امر غائب که درماقبل دال الف باشد مثل (کناد وداد) درموقع دعا مستعملند (نهی غائب) اکر برامر غائب میم ناهیه زیاده کنی نهی غائب شود مثل (مکندو مکناد) ومیم مفتوحه ادات نهیست همچو لا درلغت عرب وجمعش (مکنید وصیغهٔ مکند مشترکست درمیان مفرد مذکر ومؤنث وصیغهٔ (مکنید) نیز مشترکست درمیان جمع مذکر وجمع مؤنث وتثنیه مذکر وتثنیه مؤنث (امرحاضر) مشتقست ازمضارع طریق اشتقاق آنست که دال مضارع را حذف کنی وماقبل اسکان مثل

نفی حال

نفی استقبال

امر غائب

نهی غائب

امرحاضر

(دان) مشتقست از داندو جمعش دانید و برای امر حاضر نیز دو صیغه ساختند (نهی حاضر) اول امر حاضر ابمیم ناهیهٔ مفتوحه زیاده کنی نهی حاضر شود مثل (مدان و مدانید) (اسم زمان) آن مصدر ستکه در اولش لفظ (هنکام) باشد مثل (هنکام دانستن) (اسم مکان) آن مصدر ستکه در آخرش لفظ (کاه) باشد مثل (دانستن کاه) (اسم آلت) آن مصدر ستکه لفظ آلت بدو مضاف شود (مثل آلت دانستن) (بناء مره) آن مصدر ستکه در اولش لفظ (یکبار) باشد مثل (یکبار دانستن) (بناء نوع) آن مصدر ستکه در اولش لفظ (دیکر کونه) باشد مثل (دیکر کونه دانستن) (اسم تصغیر) ان مصدر ستکه در آخرش کاف تصغیر باشد مثل (دانستك) وکاف علامت تصغیرست (اسم منسوب) آن مصدر ستکه در آخرش یای نسبت باشد مثل (دانستنی) (اسم تفضیل) صیغه اسم فاعلست بالفظ (تر) در آخرش مثل (داننده تر) (فعل تعجب) از صیغهٔ ماضی و مضارع و اسم فاعل واسم مفعول باشد بالفظ (زهی و ایا و آیا) مثل (زهی کرد و ایا کندو آیا کننده و کرده) * و برای این ایما از اسم زمان و فعل تعجب یك صیغه باشد زیاده نیست * فصل الادوات * ( بدانکه ادوات دو قسمت یکی بسیطست و یکی مرکب واز ادوات بسیطه یکی الفست که برای ندا باشد (مصراع) پادشاها جرم ما را در کذار.
* وکاه برای تحزین باشد (بیت) دردا و حسرتا که عنانم زدست رفت * دستم نمی رسد که بکیرم عنان دوست * وکاه برای توسل مثل (سراین سراپا) واین الف را الف توسل کویند برای آنکه دو کلمه را

امر حاضر
نهی حاضر
اسم زمان
اسم مکان
اسم آلت
بناء مره
بناء نوع
اسم تصغیر
اسم منسوب
اسم تفضیل
فعل تعجب
ادوات

برای یك شدن وسیله می کردد و کاه معنیٔ مقابله افاده کند مثل لبالب و دستادست و سراسر (وکاه برای فرق باشد میان سؤال جواب شیخ سعدی در کتاب کلستان فرماید (بدو کفتم که مشکی یا عبیر * که از بوی دلاویز تو مستم * بکفتا من کل ناچیز بودم * ولکن مدتی با کل نشستم * یکی همزه است برای تنبیه می آید (بیت) ای جرم را کر کنی ظلم و جور * دندلا جرم مر ترا جور دور * ویکی باست کاه برای الصاق باشد (مصراع) عاشق که باشد یار بحالش نظر نکرد * وکاه برای مصاحبت (بیت) بیال و پر و مرو از ره که تیر پرتابی * هوا کرفت زمانی ولی بخاك نشست * وکاه برای قسم حافظ شیرازی * بجان خواجه و حق قدیم و عهد درست * که مونس دم صبحم دعای دولت تست * وکاه برای استعلا (مصراع) همچو رحمت بسر خلق جهان می باری * و نیز برای ظرفیت (بیت) ای کریمی که بدوران بها رعدلت * در همه روی زمین باد بهاری نوزید * و نیز برای سببیت (مصراع) بطلب یافت نشان از لب شیرین فرهاد * و دیکر معانیء بارا برای ندرت ننوشتم ( ویکی تاست برای خطاب باشد در آخر افعال چنانکه درین بیت واقع شده است * دوش دیدت بار قیبان دوستان * کج کله ساغر بکف در بوستان * وخواه در آخر اسما ( بیت) میشود افتاده هر که بیندت * هان که باشد کریه با عاشق بدت * و این تای خطاب ساکنست مکر در آخرش ادات جمع باشد آن زمان مفتو حست حافظ شیرازی * عمرتان باد افزون ای ساقیان بزم جم * کرچه جام ما نشد پرمی بدوران شما * واکر در آخر کلمه های رسمیه

باشد آن زمانك همزهٔ مجتلبه می آری ( بیت ) بی رخت نامده میل کل و برك سمنم * تاشدم بنده ات آزادهٔ سرو چمنم * وکاه باقتضای مقام های رسمیه راحذف کنند آن زمان همزه رانیز نیاری (مصراع) * زرو یاقوت و لعل اندر خزینت * وماقبل تاء خطاب مفتوح باشد مثل مبارك بادت مکر ضرورت باشد آن زمان ساکنست (مصراع) * چون کذشتی نه آنت ماند نه این ( ویکی زاست برای ابتدا باشد ( بیت ) * اکر روزی بدانش درفزودی * زنا دان تنك تر روزی نبودی * ( واین زا را مکسور خوانند اکر مابعدش حرف صحیح باشد و اکر حرف علت باشد یا واوست یا یا یا الف (اکر واو باشد مضموم خوانند مثل زوو اکر یا باشد مکسور مثل زین و اکر الف باشد مفتوحست مثل زان (ویکی شینست آن ضمیر غائبست وحکم او همچو تای خطابست (ویکی کافست برای تصغیرست مثل دخترك و پسرك ( ویکی میمست برای نهیست اکر دراول امر غائب باشد مثل ( مکند و مدان ) وبرای علامت دونفس متکلمست اکر در آخر افعال باشد مثل کردم و کنم (ویکی نونست آن برای نفیست مثل نداند) ویکی واوست آن برای عطف باشد ولیکن حرف عطف راتلفظ نمی کنند ویا ضمهٔ معطوف علیه اکتفا کنند (مصراع) * کرم بین ولطف خداوندکار (واکر ماقبل حرف عطف حرف علت باشد آن زمان حرف عطف راخوانی مثل یاو دست وصوفی وتر وابرو و چشم ( ویکی هاست آن برای

لیاقت مثل شاهانه و برای مقدار مثل (یك ساله و یك روزه) و یکی
( یاست ) برای نسبت مثل شیرازی و برای معنی مصدر است
مثل سرور نحو برای وحدت مثل پادشاهی (وگاه برای خطاب می
باشد مثل تو یی * و قسم ثانی که ادوات مرکبه است آن مثل از بمعنی
زاست و ( کر) و (ور ) اینها برای شرطند و (بر) برای استعلا
ست و (در) و (اندر) برای ظرفیتند و (یا) برای تردید ست فلانرا
زید آمدست یا عمرو و (وش) برای تشبیهست مثل ماه وش و (را)
گاه برای تخصیص باشد مثل (منت خدای را عز و جل) وگاه برای
تعلیل مثل * طاعت خدا یرا * وگاه علامت مفعول (مصرع) آنکه
ایمان داد مشتی خاك را و (بی) برای نفیست مثل بی حد و (نا)
این نیز برای نفیست مثل نا کردن و نادانستن و (تا) برای انتهای
غایتست مثل رفتم تا بمکه و ( که ) برای تعلیلست (حافظ شیرازی
فرماید در اول دیوان خود * الا یا ایها الساقی ادر کأساً و ناولها * که
عشق آسان نمود اول ولی افتاد مشکلها * و برای بیانست
( مصراع ) ببوی نافهٔ کاخر صبا زان طره بکشاید ) وگاه بیان
موصوف و صفت باشد (مثل منت خدای را عز و جل که طاعتش
موجب قربتست ❁ فصل الاسماء الجوامد و القواعد ❁ لفظ (این)
اسم اشارتست و بقریب موضوعست و لفظ (آن) نیز همچنینست
و لیکن ببعیده موضوعست (و اگر در اول این اسم با داخل شود
همزه بدال منقلب باشد مثل بدین و بدان ( و بی انقلاب خواندن
نیز جائزست و لفظ (او) ضمیر غائب منفصلست (و اگر در اولش
با می آید انقلاب نیز جائز ست (مصراع) بدو گفتم که مشکی

یاء بری و (وی) نیز ضمیر غائب منفصلست (و لفظ آنکه) اسم موصولست بمعنی الذی (و لفظ که) برای استفهامست مثل (که آمد) و (چه) نیز مثل که (مصراع) زتاب جعد مشکینش چه خون افتاد در دلها (و کی و کجا) نیز برای استفهامست (مصراع) که دهد دست این غرض یارب که همدستان شوند (مصراع دیگر) کجا دانند حال ما سبکباران ساحلها * و گاه مقدر باشد (مصراع) جواب تلخ می زیبد لب لعل شکر خارا (قاعده) لفظ (است ادات خبرست و جمعش (ند) مثل (این آبست و اینان مردمند) (واگر در آخر کلمه های رسمیه باشد همزهٔ مجتلبه می آری و گوئی بنده است و عاشقان کشته اند (و گاه باشد باقتضای مقام های رسمیه را حذف کردی آن زمان نیز همزه نیاری (مثل بندست و کشتست * قاعده * الف و نون ادات جمعست و مخصوص باصحاب عقول مثل مردمان و کاملان و لفظ (ها) نیز ادات جمعست بغیر اصحاب عقول مخصوصست مثل مشکلها (و گاه باشد که نوع حیوانات را و صاحب نشو و نما بالف و نون نیز جمع میکنند چنانکه شیخ عطار فرماید قدس سره * از تن صابر بکرمان قوت داد (و شیخ سعدی شیرازی گفته است * و درختان را بخلعت نوروزی قبای سبز ورق گرفته * قاعده * آن کلمه که در آخرش های رسمیه هست در نیز بجمیع های رسمیه بکاف مقلب شود مثل بندگان و خواجگان و در وقت یا آمدن نیز همچنینست مثل خواجگی و بندگی * قاعده * آن کلمه که در آخرش یا باشد و ماقبلش واوست یا الف مثل بوی و کوی و جای تو مخیری در میان اثبات و حذف یا (و آن کلمه که در آخرش

هاباشدو ماقبلش الف آن الف را خواهی حذف کن و خواهی
اثبات مثل ماه و مه * قاعده * وصف ترکیبی آنست که در نزد امر
حاضر یك اسم جامدی آری مثل دلکش و دلربا و دلبر (واین
وصف ترکیبی از صفت مشبه معدود ست (صفت مشبه ) آن
اسم که مشتقست از امر حاضر بزیادهٔ الف در آخرش مثل دانا
و کویا (و یا بزیادهٔ الف و نون مثل خندان و کویان و پرستان
وکاه باشد که براول امر حاضر لفظ (نا )
می آید و صفت مشبهه می باشد
مثل نادان آمدیم

۴۴

بسم الله الرحمن الرحيم

کَرْد

فعل ماضی بناء معلوم مفرد مذکر غائب و مفرد مؤنث غائبه معناسی ایلدی بر غائب اریا بر غائبه عورت ایلر کچمش زمانده

کُنَد

فعل مضارع بناء معلوم مفرد مذکر غائب و مفرد مؤنث غائبه معناسی ایلر بر غائب اریاخود بر غائبه عورت شمدیکی حالده یا کله جك زمانده

کَرْدَن

مصدر معناسی ایتمك

کُنَنْدَه

اسم فاعل مفرد مذکر و مفرد مؤنث معناسی ایلیجی بر اریاخود بر عورت

کَرْدَه

اسم مفعول مفرد مذکر و مفرد مؤنث معناسی اولنمش بر ار یاخود بر عورت

نکرد

جحد مطلق بناء معلوم مفرد مذكر غائب و مفرد مؤنث غائبه معناسی ایلمدی بر غائب ار یاخود بر غائبه عورت كچمش زمانده

هیچ نکرد

جحد مستغرق بناء معلوم مفرد مذكر غائب و مفرد مؤنث غائبه معناسی ایتمدی بر غائب ار یاخود برغائبه عورت كچمش زمانك جمیسنده

نمی کند

نفی حال بناء معلوم مفرد مذكر غائب و مفرد مؤنث غائبه معناسی ایتمز برغائب اریا برغائبه عورت شمدیکی حالده

نکند

نفی استقبال بناء معلوم مفرد مذكر غائب و مفرد مؤنث غائبه معناسی ایتمز برغائب ار یا برغائبه عورت كله جك زمانده

هرآینه نکند

تأكید نفی استقبال بناء معلوم مفرد مذكر غائب و مفرد مؤنث غائبه معناسی البته ایتمز برغائب اریا برغائبه عورت كله جك زمانده

کند

امر غائب بناء معلوم مفرد مذكر غائب و مفرد مؤنث غائبه معناسی ایتسون برغائب اریا غائبه عورت كله جك زمانده

مَكُنَد

نهی غائب بناء معلوم مفرد مذکر غائب و مفرد مؤنث غائبه معناسی ایتمسون بر غائب ار یا بر غائبه عورت کله جك زمانده

كُن

امر حاضر بناء معلوم مفرد مذکر مخاطب و مفرد مؤنث مخاطبه معناسی ایله سن بر حاضر ار یا بر حاضره عورت کله جك زمانده

مَكُن

نهی حاضر بناء معلوم مفرد مذکر مخاطب و مفرد مؤنث مخاطبه معناسی ایتمه سن بر حاضر ار یا بر حاضره عورت کله جك زمانده

كَردن كاه

اسم مکان معناسی ایتمك مکانی

آلتَ كَردَنْ

اسم آلت معناسی ایتمك آلتی

يَكْبارْ كَردَنْ

بناء مره معناسی بر کره ایتمك

دیگَرْ كُونَه كَردَنْ

بناء نوع معناسی غیر درلو ایتمك

كَرْدَنَكْ

اسم تصغیر معناسی ایتمه جك

كردنى

اسم منسوب معناسى ايتمكه منسوب

كننده تر

اسم تفضيل معناسى زياده ايليجى برار يابر عورت

زهى كرد

فعل تعجب مفرد مذكر ومفرد مؤنث معناسى عجب ايتدى بر غائب ار يابر غائبه عورت

﴿ الامثلة المطردة من الماضى المعلوم ﴾

كرد

فعل ماضى بناء معلوم مفرد مذكر غائب ومفرد مؤنث غائبه معناسى ايتدى بر غائب ار يابر غائبه عورت كچمش زمانده

كردند

فعل ماضى بناء معلوم تثنيه مذكر غائب وتثنيه مؤنث غائبه وجمع مذكر غائب وجمع مؤنث غائبه معناسى ايتديلر ايكى غائب ارلر يا ايكى غائبه عورتلرى ياجميع غائب ارلر ياجميع غائبه عورتلر كچمش زمانده

كردى

فعل ماضى بناء معلوم مفرد مذكر مخاطب ومفرد مؤنث مخاطبه معناسى ايتدك سن بر حاضر ار يابر حاضره عورت كچمش زمانده

كرديد

فعل ماضى بناء معلوم تثنيه مذكر مخاطب وتثنيه مؤنث مخاطبه

وجمع مذكر مخاطب وجمع مؤنث مخاطبه معناسى ايتديكز ايكى حاضرارلو ياايكى حاضره عورتلر ياجميع حاضرارلو ياجميع حاضره عورتلر كچمش زمانده

كَرَدَمَ

فعل ماضى بناء معلوم نفس متكلم وحده معناسم ايتدم بن كچمش زمانده

كَرَدِيمْ

فعل ماضى بناء معلوم نفس متكلم مع الغير معناسى ايتدك بز كچمش زمانده

﴿ الامثلة المطردة من الماضى المجهول ﴾

كَرَدَهْشُدْ

فعل ماضى بناء مجهول مفرد مذكر غائب ومفرد مؤنث غائبه معناسى اولنمش اولدى برغائب ارياير غائبه عورت كچمش زمانده

كَرَدَهْشُدَنْدْ

فعل ماضى بناء مجهول تثنيه مذكرغائب وتثنيه مؤنث غائبه وجمع مذكر غائب وجمع مؤنث غائبه معناسى اولنمش اولديلر ايكى غائب ارلر ويا ايكى غائبه عورتلر ويا جميع غائب ارلر ويا جميع غائبه عورتلر كچمش زمانده

كَرَدَهْشُدِى

فعل ماضى بناء مجهول مفرد مذكر مخاطب ومفرد مؤنث مخاطبه معناسى اولنمش اولدك برحاضر ار ويا برحاضره

عورت کچمش زمانده

کَرْدَه شُدِید .

فعل ماضی بناء مجهول تثنیه مذکر مخاطب و تثنیه مؤنث مخاطبه وجمع مذکر مخاطب وجمع مؤنث مخاطبه معناسی اولنمش اولدیکز سزلو ایکی حاضر ارلو یاایکی حاضره عورتلر یاجمیع حاضر ارلر یاجمیع حاضره عورتلر کچمش زمانده

کَرْدَه شُدَم

فعل ماضی بناء مجهول نفس متکلم وحده معناسی اولنمش اولدم بن کچمش زمانده

کَرْدَه شُدِیم

فعل ماضی بناء مجهول نفس متکلم مع الغیر معناسی اولنمش اولدق بز کچمش زمانده

﴿ الامثلة المطردة من المضارع المعلوم ﴾

کُنَد

فعل مضارع بناء معلوم مفرد مذکر غائب و مفرد مؤنث غائبه معناسی ایلر برغائب اریا برغائبه عورت شمدیکی حالده یا کله جك زمانده

کُنَنْد

فعل مضارع بناء معلوم تثنیه مذکر غائب و تثنیه مؤنث غائبه وجمع مذکر غائب وجمع مؤنث غائبه معناسی ایلر ایکی غائب ارلو یا ایکی غائبه عورتلر ویاجمیع غائب ارلر ویاجمیع غائبه عورتلر شمدکی حالده یا کله جك زمانده

کُنی ز

فعل مضارع بناء معلوم مفرد مذکر مخاطب و مفرد مؤنث مخاطبه معناسی ایدرسین بر حاضر ار و یا بر حاضره عورت شمدیکی حالده یا کله جك زمانده

کُنید

فعل مضارع بناء معلوم تثنیه مذکر مخاطب و تثنیه مؤنث مخاطبه و جمع مذکر مخاطب و جمع مؤنث مخاطبه معناسی ایدرسکز ایکی حاضر ارلر یا ایکی حاضره عورتلر یا جمیع حاضر ارلر یا جمیع حاضره عورتلر شمدیکی حالده یا کله جك زمانده

کُنم

فعل مضارع بناء معلوم نفس متکلم وحده معناسی ایدرم بن شمدیکی حالده یا کله جك زمانده

کُنیم

فعل مضارع بناء معلوم نفس متکلم مع الغیر معناسی ایدرز بز شمدیکی حالده یا کله جك زمانده

﴿ الامثلة المطردة من المضارع المجهول ﴾

کَرده شَوَد

فعل مضارع بناء مجهول مفرد مذکر غائب مفرد مؤنث غائبه معناسی أو لنمش اولور بر غائب ار و یا بر غائبه عورت شمدیکی حالده یا کله جك زمانده

کَرده شَوَند

فعل مضارع بناء مجهول تثنیه مذکر غائب و تثنیه مؤنث

غائبه وجمع مذكر غائب وجمع مؤنث غائبه معناسي اولنمش اولورلر ايكي غائب ارلر يا ايكي غائبه عورتلر يا جميع غائب ارلر يا جميع غائبه عورتلر شمديكي حالده يا كله جك زمانده

كَرْدَه شَوِي

فعل مضارع بناء مجهول مفرد مذكر مخاطب ومفرد مؤنث مخاطبه معناسي اولنمش اولورسك سن بر حاضر ار ياخود بر حاضره عورت شمديكي حالده يا كله جك زمانده

كَرْدَه شَوِيد

فعل مضارع بناء مجهول تثنيه مذكر مخاطب و تثنيه مؤنث مخاطبه وجمع مذكر مخاطب وجمع مؤنث مخاطبه معناسي اولنمش اولورسكز ايكي حاضر ارلر ياخود ايكي حاضره عورتلر ياخود جميع حاضر ارلر يا جميع حاضره عورتلر شمديكي حالده يا كله جك زمانده

كَرْدَه شَوَم

فعل مضارع بناء مجهول نفس متكلم وحده معناسي اولورم شمديكي حالده يا كله جك زمانده

كَرْدَه شَوِيم

فعل مضارع بناء مجهول نفس متكلم مع الغير معناسي اولنمش اولورز شمديكي حالده يا كله جك زمانده

﴿ اسم الفاعل ﴾

كُنَنْدَه

اسم فاعل مفرد مذكر ومفرد مؤنث معناسي ايديجي بر ار ياخود بر عورت

کننده کان

اسم فاعل تثنیه مذکر و تثنیه مؤنث و جمع مذکر و جمع مؤنث معناسی ایلیجی ایکی ارلر یاخود ایکی عورتلر یاخود جمیع ارلر یا جمیع عورتلر

﴿ اسم المفعول ﴾

کرده

اسم مفعول مفرد مذکر و مفرد مؤنث معناسی اولنمش بر ار یاخود اولنمش بر عورت

کردکان

اسم مفعول تثنیه مذکر و تثنیه مؤنث و جمع مذکر و جمع مؤنث معناسی اولنمش ایکی ارلر یاخود ایکی عورتلر یاخود جمیع ارلر یاخود جمیع عورتلر

﴿ الجحد المطلق من المعلوم ﴾

نکرد

جحد مطلق بناء معلوم مفرد مذکر غائب و مفرد مؤنث غائبه معناسی ایلدی بر غائب ار یاخود بر غائبه عورت یچمش زمانده

نکردند

جحد مطلق بناء معلوم تثنیه مذکر غائب و تثنیه مؤنث غائبه و جمع مذکر غائب و جمع مؤنث غائبه معناسی ایلدیلر ایکی غائب ارلر یاخود ایکی غائبه عورتلر یاخود جمیع غائب ارلر یاخود جمیع غائبه عورتلر یچمش زمانده

نکردی

جحد مطلق بناء معلوم مفرد مذکر مخاطب و مفرد مؤنث مخاطبه معناسی ایلدک بر حاضر ار یاخود بر حاضره عورت یچمش زمانده

نكرديد

جحد مطلق بناء معلوم تثنيه مذكر مخاطب وتثنيه مؤنث مخاطبه وجمع مذكر مخاطب وجمع مؤنث مخاطبه معناسي ايلديكز ايكي حاضرارلر ياخود ايكي حاضره عورتلر ياخود جميع حاضرارلر ياخود جميع حاضره عورتلر پچمش زمانده

نكردم

جحد مطلق بناء معلوم نفس متكلم وحده معناسي ايلدم پچمش زمانده نكرديم

جحد مطلق بناء معلوم نفس متكلم مع الغير معناسي ايلدك پچمش زمانده

﴿ الجحد المطلق من المجهول ﴾

كرده نشد

جحد مطلق بناء مجهول مفرد مذكر غائب ومفرد مؤنث غائبه معناسي اولنمش اولمدي بر غائب ار ياخود بر غائبه عورت پچمش زمانده كرده نشدند

جحد مطلق بناء مجهول تثنيه مذكر غائب وتثنيه مؤنث غائبه وجمع مذكر غائب وجمع مؤنث غائبه معناسي اولنمش اولمديلر ايكي غائب ارلر ياخود ايكي غائبه عورتلر ياخود جميع غائب ارلر يا جميع غائبه عورتلر كچمش زمانده

كرده نشدى

جحد مطلق بناء مجهول مفرد مذكر مخاطب ومفرد مؤنث مخاطبه معناسي اولنمش اولمدك بر حاضر ار ياخود بر حاضره عورت پچمش زمانده

کرده نشدید

جحد مطلق بناء مجهول تثنیه مذکر مخاطب وتثنیه مؤنث مخاطبه وجمع مذکر مخاطب وجمع مؤنث مخاطبه معناسی اولنمش اولمدیکز ایکی حاضر ارلر یاخود ایکی حاضره عورتلر یاخود جمیع حاضر ارلر یاخود جمیع حاضره عورتلر کچمش زمانده

کرده نشدم

جحد مطلق بناء مجهول نفس متکلم مع الغیر معناسی اولنمش اولمدق کچمش زمانده

کرده نشدیم

جحد مطلق بناء مجهول نفس متکلم وحده معناسی اولنمش اولمدم کچمش زمانده

## ﴿ الجحد المستغرق من المعلوم ﴾

هیچ نکرد

جحد مستغرق بناء معلوم مفرد مذکر غائب یا مفرد مؤنث غائبه معناسی هیچ ایلمدی بر غائب ار یا غائبه عورت کچمش زمانك جمیعسنده

هیچ نکردند

جحد مستغرق بناء معلوم تثنیه مذکر غائب یا تثنیه مؤنث غائبه یا جمع مذکر غائب یا جمع مؤنث غائبه معناسی هیچ ایلمدیلر ایکی غائب ارلر یا ایکی غائبه عورتلر یا جمیع غائب ارلر یا جمیع غائبه عورتلر کچمش زمانك جمیعسنده

هیچ نکردی

جحد مستغرق بناء معلوم مفرد مذکر مخاطب یا مفرد

مؤنث مخاطبه معناسی هیچ ایلمدك سن بر حاضر ار یابر حاضره عورت کچمش زمانك جمیعسنده

هیچ نکردید

جحد مستغرق بناء معلوم تثنیه مذکر مخاطب یاتثنیه مؤنث مخاطبه یاجمع مذکر مخاطب یاجمع مؤنث مخاطبه معناسی هیچ ایلمدیکز سز ایکی حاضر ارلر یاخود ایکی حاضره عورتلر یاخود جمیع حاضر ارلر یاجمیع حاضره عورتلر کچمش زمانك جمیعسنده

هیچ نکردم

جحد مستغرق بناء معلوم نفس متکلم وحده معناسی هیچ ایلمدم کچمش زمانك جمیعسنده

هیچ نکردیم

جحد مستغرق بناء معلوم نفس متکلم مع الغیر معناسی هیچ ایلمدك کچمش زمانك جمیعسنده

﴿ الجحد المستغرق من المجهول ﴾

هیچ کرده نشد

جحد مستغرق بناء مجهول مفرد مذکر غائب یامفرد مؤنث غائبه معناسی هیچ اولنمش اولمدی بر غائب ار یابر غائبه عورت کچمش زمانك جمیعسنده

هیچ کرده نشدند

جحد مستغرق بناء مجهول تثنیه مذکر غائب یاتثنیه مؤنث غائبه یاجمع مذکر غائب ویاجمع مؤنث غائبه معناسی هیچ

اولنمش اولمديلر ايكى غائب ارلريا ايكى غائبه عورتلريا جميع غائب ارلريا جميع غائبه عورتلر كچمش زمانك جيعسنده

هيچ كَرْدَه نَشُدى

جحد مستغرق بناء مجهول مفرد مذكر مخاطب ويا مفرد مؤنث مخاطبه معناسى هيچ اولنمش اولمدك بر حاضر اريا بر حاضره عورت كچمش زمانك جيعسنده

هيچ كَرْدَه نَشُديد

جحد مستغرق بناء مجهول تثنيه مذكر مخاطب يا تثنيه مؤنث مخاطبه يا جمع مذكر مخاطب يا جمع مؤنث مخاطبه معناسى هيچ اولنمش اولمديكز ايكى حاضر ارلر يا عورتلر ياخود جميع حاضر ارلر ياخود عورتلر كچمش زمانك جيعسنده

هيچ كَرْدَه نَشُدم

جحد مستغرق بناء مجهول نفس متكلم وحده معناسى هيچ اولنمش اولمدم كچمش زمانك جيعسنده

هيچ كَرْدَه نَشُديم

جحد مستغرق بناء مجهول نفس متكلم مع الغير معناسى هيچ اولنمش اولمدق كچمش زمانك جيعسنده

﴿ نفى الحال من المعلوم ﴾

نَمِى كُنَد

نفى حال بناء معلوم مفرد مذكر غائب يا مفرد مؤنث غائبه معناسى ايلمز بر غائب ار يا بر غائبه عورت شمدیكى حالده

نمی کنند

نفی حال بناء معلوم تثنیه مذکر غائب یا تثنیه مؤنث غائبه یا جمع مذکر غائب یا جمع مؤنث غائب معناسی ایلمزلر ایکی غائب ارلر یا عورتلر یاخود جمیع غائب ارلر یا عورتلر شمدیکی حالده

نمی کنی

نفی حال بناء معلوم مفرد مذکر مخاطب و یا مفرد مؤنث مخاطبه معناسی ایلمز سن بر حاضر ار یاخود بر حاضره عورت شمدیکی حالده

نمی کنید

نفی حال بناء معلوم تثنیه مذکر مخاطب و یا تثنیه مؤنث مخاطبه و یا جمع مذکر مخاطب و یا جمع مؤنث مخاطبه معناسی ایلمزسکز ایکی حاضر ارلر یا عورتلر یا جمیع حاضر ارلر یا عورتلر شمدیکی حالده

نمی کنم

نفی حال بناء معلوم نفس متکلم وحده معناسی ایلمم شمدیکی حالده

نمی کنیم

نفی حال بناء معلوم نفس متکلم مع الغیر معناسی ایلمز شمدیکی حالده

﴿ نفی الحال من المجهول ﴾

کرده نمی شود

نفی حال بناء مجهول مفرد مذکر غائب و یا مفرد مؤنث غائبه معناسی اولمش اولماز بر غائب ار یا بر غائبه عورت شمدیکی حالده

کرده نمی شوند

نفی حال بناء مجهول تثنیه مذکر غائب و یا تثنیه مؤنث غائبه

وجمع مذکر غائب وجمع مؤنث غائبه معناسی اولنمش اولمازلر ایکی غائب ارلر یاعورتلر یاخود جمیع غائب ارلر یاعورتلر شمدیکی حالده

کرده نمی شوی

نفی حال بناء مجهول مفرد مذکر مخاطب و مفرد مؤنث مخاطبه معناسی اولنمش اولمازسن بر حاضر ار یا بر حاضره عورت شمدیکی حالده

کرده نمی شوید

نفی حال بناء مجهول تثنیه مذکر مخاطب وتثنیه مؤنث مخاطبه وجمع مذکر مخاطب وجمع مؤنث مخاطبه معناسی اولنمش اولمازسکز ایکی حاضر ارلر یاعورتلر یاخود جمیع حاضر ارلر یاعورتلر شمدیکی حالده

کرده نمی شوم

نفی حال بناء مجهول نفس متکلم وحده معناسی اولنمش اولمم شمدیکی حالده

کرده نمی شویم

نفی حال بناء مجهول نفس متکلم مع الغیر معناسی اولنمش اولمیز شمدیکی حالده

## نفی استقبال من المعلوم

نکند

نفی استقبال بناء معلوم مفرد مذکر غائب وتثنیه مؤنث غائبه معناسی ایلمز بر غائب ار یا غائبه عورت کلهجك زمانده

نکنند

نفی استقبال بناء معلوم تثنیه مذکر غائب وتثنیه مؤنث غائبه

وجمع مذكر غائب وجمع مؤنث غائبه معناسی ایلمزلر ایکی غائب ارلر یاعورتلر یاجمیع غائب ارلر یاعورتلر کله جك زمانده

نکنی

نفی استقبال بناء معلوم مفرده مذکر مخاطب ومفرد مؤنث مخاطبه معناسی ایلمزسك برحاضر ار یا برحاضره عورت کله جك زمانده

نکنید

نفی استقبال بناء معلوم تثنیه مذکر مخاطب وتثنیه مؤنث مخاطبه وجمع مذکر مخاطب وجمع مؤنث مخاطبه معناسی ایلمزلر ایکی غائب ارلر یاعورتلر یاخود جمیع غائب ارلر یاعورتلر کله جك زمانده

نکنم

نفی استقبال بناء معلوم نفس متکلم وحده معناسی ایلم کله جك زمانده

نکنیم

نفی استقبال بناء معلوم نفس متکلم مع الغیر معناسی ایلیز کله جك زمانده

## ﴿نفی استقبال من المجهول﴾

کرده نشود

نفی استقبال بناء مجهول مفرد مذکر غائب ومفرد مؤنث غائبه معناسی اولنمش اولماز برغائب ار یا برغائبه عورت کله جك زمانده

کرده نشوید

نفی استقبال بناء مجهول تثنیه مذکر غائب یاتثنیه مؤنث غائبه یاجمع مذکر یاجمع مؤنث غائبه معناسی اولنمش اولمازلر ایکی غائب ارلر یاعورتلر یاخود جمیع غائب ارلر یاعورتلر کله جك زمانده

کَرْدَه نَشَوِی

نفی استقبال بناء مجهول مفرد مذکر مخاطب و مفرد مؤنث مخاطبه معناسی اولنمش اولمازسك بر حاضر اریا بر حاضره عورت کله جك زمانده

کَرْدَه نَشَوِید

نفی استقبال بناء مجهول تثنیه مذکر مخاطب و تثنیه مؤنث مخاطبه وجمع مذکر مخاطب و جمع مؤنث مخاطبه معناسی اولنمش اولمازسکز ایکی حاضر ارلر ویاخود ایکی حاضره عورتلر یاجمیع حاضر ارلر یاجمع حاضره عورتلر کله جك زمانده

کَرْدَه نَشَوَم

نفی استقبال بناء مجهول نفس متکلم وحده معناسی اولنمش اولمم کله جك زمانده

کَرْدَه نَشَوِیم

نفی استقبال بناء مجهول نفس متکلم مع الغیر معناسی اولنمش اولمیز کله جك زمانده

﴿ تأکید نفی استقبال من المعلوم ﴾

هَرْآیِینَه نَکُنَد

تأکید نفی استقبال بناء معلوم مفرد مذکر غائب و مفرد مؤنث غائبه معناسی البته ایلمز بر غائب اریا بر غائبه عورت کله جك زمانده

هَرْآیِینَه نَکُنَند

تأکید نفی استقبال بناء معلوم تثنیه مذکر غائب یاتثنیه

مؤنث غائبه یا جمع مذکر غائب و یا جمع مؤنث غائبه معناسی البته ایلمزلر ایکی غائب ارلر یا عورتلر یا جمع غائب ارلر یا عورتلر کله جك زمانده

هرآینه نكُنی

تأکید نفی استقبال بناء معلوم مفرد مذکر مخاطب یا مفرد مؤنث مخاطبه معناسی البته ایلمزسن بر حاضر اریا بر حاضره عورت کله جك زمانده

هرآینه نكُنید

تأکید نفی استقبال بناء معلوم تثنیه مذکر مخاطب یا تثنیه مؤنث مخاطبه یا جمع مذکر مخاطب یا جمع مؤنث مخاطبه معناسی البته ایلمزسکز سزلر ایکی حاضر ارلر یا عورتلر یا جمع حاضر ارلر یا عورتلر کله جك زمانده

هرآینه نكُنم

تأکید نفی استقبال بناء معلوم نفس متکلم وحده معناسی البته ایلمم کله جك زماند

هرآینه نكُنیم

تأکید نفی استقبال بناء معلوم نفس متکلم مع الغیر معناسی البته ایلمز کله جك زمانده

﴿ تأکید نفی استقبال من المجهول ﴾

هرآینه کرده نشود

تأکید نفی استقبال بناء مجهول مفرد مذکر غائب یا مفرد مؤنث

غائب معنـاسی البته اولنمش اولمـازبر غائب ار یابرغائبه عورت کله جك زمانده

هرآیینه کرده نشوند

تأکید نفی استقبال بناء مجهول تثنیه مذکرغائب یاتثنیه مؤنث غائبه یاجمع مذکرغائب یاجمع مؤنث غائبه معنـاسی البته اولنمش اولمازلر ایکی غائب ارلر یاعورتلر یاخود جمیع غائب ارلر یاعورتلر کله جك زمانده

هرآیینه کرده نشوی

تأکیدنفی استقبال بناء مجهول مفرد مذکر مخـاطب یامفرد مؤنث مخاطبه معناسی البته اولنمش اولمـازسك برحاضر ار یاعورت کله جك زمانده

هرآیینه کرده نشوید

تأکید نفی استقبال بناء مجهول تثنیه مذکر مخـاطب یاتثنیه مؤنث مخـاطبه یاجمع مذکرمخـاطب یاجمع مؤنث مخـاطبه معناسی البته اولنمش اولمازسکز ایکی حاضرارلر یاعورتلر یاجمیع حاضرارلر یاعورتلر کله جك زمانده

هرآیینه کرده شوم

تأکید نفی استقبال بناء مجهول نفس متکلم وحده معنـاسی البته اولنمش اولمم کله جك زمانده

هرآیینه کرده نشویم

تأکیدنفی استقبال بناء مجهول نفس متکلم مع الغیر معنـاسی

البته اولنمش اولمیز کله جك زمانده

## ﴿ امر الغائب من المعلوم ﴾

کُنَدْ

امر غائب بناء معلوم مفرد مذکر غائب ومفرد مؤنث غائبه معناسی ایلسون بر غائب ار یا بر غائبه عورت کله جك زمانده

کُنَنْد

امر غائب بناء معلوم تثنیه مذکر غائب و تثنیه مؤنث غائبه وجمع مذکر غائب وجمع مؤنث غائبه معناسی ایلسون ایکی غائب ارلر یاعورتلر یاخود جمیع غائب ارلر یاعورتلر کله جك زماند

## ﴿ امر الغائب من المجهول ﴾

کَرْدَ شَوَدْ

امر غائب بناء مجهول مفرد مذکر غائب ومفرد مؤنث غائبه معناسی اولنمش اولسون بر غائب ار یا بر غائبه عورت کله جك زمانده

کَرْدَه شَوَنْد

امر غائب بناء مجهول تثنیه مذکر غائب وتثنیه مؤنث غائبه وجمع مذکر غائب وجمع مؤنث غائبه معناسی اولنمش اولسونلر ایکی غائب ارلر یاعورتلر یاخود جمیع غائب ارلر یاعورتلر کله جك زمانده

## ﴿ نهی الغائب من المعلوم ﴾

مَکُنَد

نهی غائب بناء معلوم مفرد مذکر غائب ومفرد مؤنث غائبه معناسی ایلمسون برغائب ار یابرغائبه عورت کله جك زمانده

مَکُنَنْد

نهی غائب بناء معلوم تثنیه مذکر غائب وتثنیه مؤنث غائبه وجمع مذکر غائب وجمع مؤنث غائبه معناسی ایلمسونلر ایکی غائب ارلو یاعورتلر یاخود جمیع غائب ارلو یاعورتلر کله جك زمانده

## ﴿ نهی الغائب من المجهول ﴾

کَرْدَه مَشَوَد

نهی غائب بناء مجهول مفرد مذکر غائب ومفرد مؤنث غائبه معناسی اولنمش اولمسون برغائب ار یاخود برغائبه عورت کله جك زمانده

کَرْدَه مَشَوَنْد

نهی غائب بناء مجهول تثنیه مذکر غائب وتثنیه مؤنث غائبه وجمع مذکر غائب وجمع مؤنث غائبه معناسی اولنمش اولمسونلر ایکی غائب ارلو یاعورتلر یاخود جمیع غائب ارلر یاعورتلر کله جك زمانده

﴿ امر الحاضر من المعلوم ﴾

كُنْ

امر حاضر بناء معلوم مفرد مذكر مخاطب يا مفرد مؤنث مخاطبه معناسی ایله سن بر حاضر ار یا بر حاضره عورت کله جك زمانده

کُنید

امر حاضر بناء معلوم تثنیه مذکر مخاطب یا تثنیه مؤنث مخاطبه یا جمع مذکر مخاطب یا جمع مؤنث مخاطبه معناسی ایله دیکز سزلر ایکی حاضر ارلر یا عورتلر یا خود جمیع حاضر ارلر یا عورتلر کله جك زمانده

﴿ امر الحاضر من المجهول ﴾

کَرْدَه شَوْ

امر حاضر بناء مجهول مفرد مذکر مخاطب یا مفرد مؤنث مخاطبه معناسی اولنمش اول بر حاضر ار یا بر حاضره عورت کله جك زمانده

کَرْدَه شَوید

امر حاضر بناء مجهول تثنیه مذکر مخاطب یا تثنیه مؤنث مخاطبه یا جمع مذکر مخاطب یا جمع مؤنث مخاطبه معناسی اولنمش اولیکز سزلر ایکی حاضر ارلر یا عورتلر یا خود جمیع حاضر ارلر یا عورتلر کله جك زمانده

﴿ نهی الحاضر من المعلوم ﴾

مَكُنْ

نهی حاضر بناء معلوم مفرد مذکر مخاطب یا مفرد مؤنث مخاطبه معناسی ایتمه سن بر حاضر ار یا بر حاضره عورت کله جك زمانده

مَكُنِيد

نهی حاضر بناء معلوم تثنیه مذکر مخاطب یا تثنیه مؤنث مخاطبه یا جمع مذکر مخاطب یا جمع مؤنث مخاطبه معناسی ایتمیکز سزلر ایکی حاضر ارلر یا عورتلر ویاخود جمیع حاضر ارلر یا عورتلر کله جك زمانده

﴿ نهی الحاضر من المجهول ﴾

كَرْدَه مَشَوْ

نهی حاضر بناء مجهول مفرد مذکر مخاطب یا مفرد مؤنث مخاطبه معناسی اولنمش اولمه سن بر حاضر ار یا بر حاضره عورت کله جك زمانده

كَرْدَه مَشَوِيد

نهی حاضر بناء مجهول تثنیه مذکر مخاطب یا تثنیه مؤنث مخاطبه یا جمع مذکر مخاطب یا جمع مؤنث مخاطبه معناسی اولنمش اولمیکز سزلر ایکی حاضر ارلر یا عورتلر یا جمیع حاضر ارلر یا عورتلر کله جك زمانده

﴿ فعل التعجب من المعلوم ﴾

زَهِی كَرْد

فعل تعجب بناء معلوم مفرد مذکر غائب ومفرد مؤنث غائبه معناسی عجب ایلدی بر غائب ار یا بر غائبه عورت کچمش زمانده

زهی کردند

فعل تعجب بناء معلوم تثنیه مذکر غائب یا تثنیه مؤنث غائبه جمع مذکر غائب یا جمع مؤنث غائبه معناسی عجب ایلدیلر ایکی غائب ارلر یا عورتلر یاخود جمیع غائب ارلر یا عورتلر گچمش زمانده

زهی کردی

فعل تعجب بناء معلوم مفرد مذکر مخاطب یا مفرد مؤنث مخاطبه معناسی عجب ایلدك بر حاضر ار یا عورت گچمش زمانده

زهی کردید

فعل تعجب بناء معلوم مفرد مذکر مخاطب یا تثنیه مؤنث مخاطبه یا جمع مذکر مخاطب یا جمع مؤنث مخاطبه معناسی عجب ایلدیکز سزلر ایکی حاضر ارلر یاخود عورتلر یا جمیع حاضر ارلر یا عورتلر گچمش زمانده

زهی کردم

فعل تعجب بناء معلوم نفس متکلم وحده معناسی عجب ایلدم گچمش زمانده

زهی کردیم

ل تعجب بناء معلوم نفس متکلم مع الغیر معناسی عجب ایلدك گچمش زمانده

﴿ فعل التعجب من المجهول ﴾

زهی کرده شد

ل تعجب بناء مجهول مفرد مذکر غائب و مفرد مؤنث غائبه معناسی

عجب اولنمش اولدی بر غائب ار یا بر غائبه عورت بچمش

زَهی کَرَدَه شُدَند

فعل تعجب بناء مجهول تثنیه مذکر غائب یا تثنیه مؤنث یا جمع مذکر غائب یا جمع مؤنث غائبه معناسی عجب اولدیلر ایکی غائب ارلر یا عورتلر یاخود جمیع غائب عورتلر بچمش زمانده

زَهی کَرَدَه شُدی

فعل تعجب بناء مجهول مفرد مذکر مخاطب یا مفرد مؤنث معناسی عجب اولمش اولدک بر حاضر ار یا عورت بچمش

زَهی کَرَدَه شُدید

فعل تعجب بناء مجهول تثنیه مذکر مخاطب یا تثنیه مخاطبه جمع مذکر مخاطب یا جمع مؤنث مخاطبه .. عجب اولنمش اولدیکز سزلر ایکی حاضره ارلر یا ع‍.. یاخود جمیع حاضر ارلر یا عورتلر بچمش زمانده

زَهی کَرَدَه شُدم

فعل تعجب بناء مجهول نفس متکلم وحده معناسی عجب اولنمش اولدم بچمش زمانده

زَهی کَرَدشُدیم

فعل تعجب بناء مجهول نفس متکلم مع الغیر معناسی اولنمش اولدق بچمش زماننده

(تمت)